

Elin: Aluevaltuusto
Aika: 06.10.2025 Kello: 10:13 - 13:28
Paikka: Auditorio Kotka, Y3, Vaasan keskussairaala

Läsnäolijat:

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Berg Kim	puheenjohtaja	
Borg Johanna	jäsen	
Bystedt Rainer	jäsen	
West Mia	I varapuheenjohtaja	
Salovaara-Kero Anne	jäsen	
Kapténs Gun	jäsen	
Somppi Sari	IV varapuheenjohtaja	
Holmäng Johanna	jäsen	
Yli-Pelkola Kim	jäsen	
Tokou Maria	jäsen	Poistui klo 12.02 §57 jälkeen
Mahdi Ramieza	jäsen	Poistui klo 12.45 §60 aikana
Jerkku Sven	jäsen	
Strömsholm Eva-Maria	jäsen	Poistui klo 13.06 §62 aikana
Backull Ann-Britt	jäsen	
Haldin Annica	jäsen	
Stenbacka Åsa	jäsen	
Gädda Mikael	jäsen	
Perjus Mikael	jäsen	
Storhannus Carina	jäsen	
Forth-Snellman Åsa-Britt	jäsen	
Palm Maria	jäsen	
Jusslin Gunilla	jäsen	
Kärr Kaj	jäsen	
Lithén Yngve	jäsen	Poistui klo 13.15 §65 aikana
Björkman Patrik	jäsen	
Rantala Mervi	jäsen	
Ala-Heikkilä Sari	jäsen	
Eklöv Gudrun	jäsen	
Miettinen Arja	jäsen	
Härmälä Elin	jäsen	
Viljamaa Mari	jäsen	
Åkers Rebecca	jäsen	
Heinonen Marko	II varapuheenjohtaja	Poistui klo 12.22 §57 jälkeen
Tuomela Antti	jäsen	
Pihlajaniemi Petri	jäsen	
Pääjärvi-Myllyaho Riitta	jäsen	
Karppinen-Pirkola Satu	jäsen	
Koski Susanna	jäsen	Poistui klo 12.22 §57 jälkeen

Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Huhta Henrik	jäsen	
Hjulfors Andreas	III varapuheenjohtaja	
Byggmästar Martin	jäsen	
Hjulfors-Sundqvist Maria	jäsen	
Asplund Mikaela	jäsen	
Kaunismäki Tomi	jäsen	
Keskinen Pasi	jäsen	
Knuutti Teemu	jäsen	
Moisio Harri	jäsen	
Ede Lisen	jäsen	
Alhonnoro Lotta	jäsen	Poistui klo 12.47 §60 aikana
Lehtonen Emma	jäsen	
Karppi Päivi	jäsen	Poistui klo 13.12 §64 jälkeen
Vahtera Matti	jäsen	
Ribacka Camilla	jäsen	
Asplund Monica	varajäsen	Poistui klo 13.15 §65 aikana
Eriksson Roger	varajäsen	
Halonen Sanna	varajäsen	
Koskela Kari	varajäsen	
Schrey Kristian	varajäsen	
Saarikoski Sari	varajäsen	Saapui klo 12.33 ennen §58
Poissaolijat:		
Frostdahl Steven	jäsen	
Ingo Jenni	jäsen	
Sandbacka Joacim	jäsen	
Caldén Anna	jäsen	
Sjökqvist Peter	jäsen	
Pettersson David	jäsen	
Muut läsnäolijat:		
Jakobsson-Pada Linda	sihteeri	
Kinnunen Marina	hyvinvointialuejohtaja	
Penttinen Erkki	asiantuntija	
Sjöström Pia-Maria	asiantuntija	
Kotanen Heidi	asiantuntija	
Iso-Aho Camilla	tekninen sihteeri	
Berglund Marie-Louis	asiantuntija	
Pykälät:	51 - 68	

Pöytäkirja on allekirjoitettu ja tarkastettu sähköisesti. Allekirjoituksen todentaminen voidaan osoittaa hyvinvointialueen asianhallintajärjestelmässä.

Kim Berg
Puheenjohtaja

Linda Jakobsson-Pada
Sihteeri

Mikaela Asplund
Pöytäkirjan tarkastaja

Ann-Britt Backull
Pöytäkirjan tarkastaja

Pöytäkirja on nähtävillä yleisessä tietoverkossa: Julkaistu yleisessä tietoverkossa:

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–6 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Elin: Aluevaltuusto
Aika: 06.10.2025 Kello: 10:13 - 13:28
Paikka: Auditorio Kotka, Y3, Vaasan keskussairaala
Asialuettelo:

Pykälä	Käsiteltävä asia	Sivu
§ 51	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	5
§ 52	Pöytäkirjantarkastajien valinta	6
§ 53	Pohjanmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelma	7
§ 54	Neljännesvuosikatsaus Q2-2025	9
§ 55	Talousarviomuutos 2025	12
§ 56	Valtuustoryhmätuki, kevät ja syksy 2025	14
§ 57	Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia 2026–2029	16
§ 58	Muutos Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimukseen	19
§ 59	Uuden varavaltuutetun valinta toimikaudelle 2025-2029, Perussuomalaiset	21
§ 60	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Suomenkielisten oikeuksien turvaaminen Pohjanmaan hyvinvointialueella, Tuomela ym.	23
§ 61	Vastaus valtuustoaloitteeseen, Selvitetään Vuorikodin/Vuorikeskuksen muuttamista yhteisölliseksi asuintaloksi, josta löytyy palvelut saman katon alta; A Miettinen	27
§ 62	Vastaus aloitteeseen; maksuton sairaanhoito raskauden yhteydessä; A Salminen ym.	34
§ 63	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Sallitaan kaikille hammaslääkäreille osa- aikatyö, Kaunismäki ym	36
§ 64	Vastaus aloitteeseen kaksikielisyydestä hyvinvointialueen kaikissa kokouksissa, Maria Tolppanen	39
§ 65	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Millainen on toimiva ikäihmisten hoitoketju tulevaisuudessa, G Jusslin	42
§ 66	Kevään 2026 kokouspäivämäärät	48
§ 67	Kysymyksiä, aloitteita ja ilmoituksia	49
§ 68	Kokouksen päättäminen	50

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 51

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 110 §:n mukaan kokouskutsun antaa valtuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään seitsemän (7) päivää ennen valtuuston kokousta kullekin valtuutetulle ja niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus sekä kaikille jäsenkunnille. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Hallintosäännön 117 §:n mukaan läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä. Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueille (611/2021) 108 §:n mukaan valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Suoritetaan nimenhuuto ja todetaan läsnä olevat jäsenet.

Päätös:

Kokous avattiin klo 10.13. Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi ja läsnä olevien valtuutettujen lukumäärään nähden päätösvaltaiseksi. Kokoukseen oli kutsuttu viisi varajäsentä.

Pöytäkirjaan merkittiin, että valtuusto tutustui ajankohtaiseen tilannekuvaan klo 9-10.13 ennen varsinaisen kokouksen alkua.

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 52

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 130 §:n mukaan valtuusto valitsee jokaisessa kokouksessa kaksi (2) valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Hallintosäännön 131 §:n mukaan valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä hyvinvointialueen verkkosivuilla, siten kuin laki hyvinvointialueista 145 §:ssä säädetään.

Hallintosäännön 167 §:n mukaan pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Mikaela Asplund ja Ann-Britt Backull.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Pohjanmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelma

Pelastustoimen jaosto 15.04.2025 § 8

Valmistelija Lindström Torbjörn
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 431 9600, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pelastuslaitoksen tulee tehdä suunnitelma sammutusveden hankinnasta ja toimittamisesta (sammutusvesisuunnitelma) yhteistyössä hyvinvointialueeseen kuuluvien kuntien ja hyvinvointialueen alueella toimintaa harjoittavien vesihuoltolaissa (119/2001) tarkoitettujen vesihuoltolaitosten sekä näille vettä toimittavien vesilaitosten kanssa.

Sammutusvesisuunnitelma on laadittava siten, että sammutusveden hankinta ja toimittaminen vastaavat pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 6 §:ssä tarkoitetussa palvelutasopäätöksessä määritellyjä onnettomuusuhkia. Sammutusvesisuunnitelman hyväksyy aluevaltuusto.

Kunnan tulee huolehtia alueellaan sammutusveden hankinnasta pelastuslaitoksen tarpeisiin sammutusvesisuunnitelmassa määritellyllä tavalla. Kunnan tulee ottaa sammutusveden hankinta huomioon vesihuollon kehittämisen suunnittelussa sekä hyväksyessään vesihuoltolaitokselle vesihuoltolaissa tarkoitetun toiminta-alueen. Kunnan vastuulla olevaan sammutusveden hankintaan kuuluu lisäksi velvollisuus huolehtia sammutusvesisuunnitelmassa määriteltävistä sammutusveden ottopaikoista luonnonvesilähteisiin.

Sammutusvesisuunnitelma tulee tarkastaa ja päivittää viiden vuoden välein. Pohjanmaan pelastuslaitoksen edellinen sammutusvesisuunnitelma on vuodelta 2022, mikä ei ota huomioon pohjoisen alueen kuntia, jotka siirtyivät pelastuslaitokselle 2023. Mm tästä syystä tämä sammutusvesisuunnitelma on nyt päivitetty.

Ehdotus Pohjanmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelmaksi esitetään kokouksessa.

Pelastusjohtaja Lindström Torbjörn

Pohjanmaan pelastuslaitoksen jaosto päättää hyväksyä esityksen perusteella Pohjanmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelman, ja sen esittämistä aluevaltuustolle.

Päätös:

Hyväksyttiin.

Aluehallitus 09.06.2025 § 126

Valmistelija Lindström Torbjörn
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 431 9600, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus päättää pelastustoimen jaoston esityksestä hyväksyä Pohjanmaan pelastuslaitoksen sammutusvesisuunnitelman ja esittää, että Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy sammutusvesisuunnitelman.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 53

ÖVPH/2087/00.01.02.01/2025

Valmistelija Lindström Torbjörn
Lisätietoja: puhelinnumero: 050 431 9600, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että Pohjanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyy sammutusvesisuunitelman.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 1 RP Sammutusvesisuunnitelma 2025

Neljännesvuosikatsaus Q2-2025

Aluehallitus 25.08.2025 § 140

Valmistelija Nystrand Lena

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueen neljännesvuosikatsaus 30.6.2025 on valmis. Raportissa kuvataan tilanne ensimmäisen kuuden kuukauden osalta. Taloudellisen tilanteen lisäksi kuvataan myös toiminta ja toiminnan volyymit sekä strategiset tavoitteet ja mittarit.

Neljännesvuosiraportti on laadittu toiminta- ja taloussuunnitelman pohjalta ja Pohjanmaan hyvinvointialueelle vahvistetun organisaatiomallin mukaisesti ottaen huomioon siihen tehdyt muutokset. Toimintavolyymiä koskevia tavoitteita on seurattu tuloksikkotasolla. Toteutuneiden suoritteiden määrät vaihtelevat paljon suhteessa toisiinsa ja asetettuun tavoitteeseen.

Neljännesvuosiraportti 30.6.2025 on 10.868.039,46 euroa ylijäämäinen.

Talousarvioseuranta tehdään vahvistettuun talousarvioon nähden. Aluevaltuusto vahvisti joulukuussa 2024 32,4 miljoonaa euroa ylijäämäisen talousarvion, ts. rahoitukseen sopeutetun talousarvion, jossa kustannuksia on supistettu nettomääräisesti noin 42 miljoonan euron sopeuttamistoimenpiteillä. Edelleen on suuria haasteita siinä, että toteutuma on niin paljon suurempi kuin pitäisi, varsinkin henkilöstö- ja vuokratulujen osalta. Sopeuttamistoimenpiteiden jatkosta keskustellaan jatkuvasti, ja tavoitteena on saavuttaa ylijäämä, joka on mahdollisimman lähellä talousarviossa asetettua ylijäämää, sekä alijäämien tasapaino vuoden 2026 aikana.

Toteutuneet tuotot ovat 52,5 miljoonaa euroa eli 49,8 % budjetoidusta. Tämä on 3,2 miljoonan euron eli 6,5 % kasvu verrattuna samaan jaksoon vuonna 2024. Myyntituotot ovat 9,6 miljoonaa euroa eli 50,1 % budjetoidusta, ja ne muodostuvat pääasiassa muiden hyvinvointialueiden, vakuutusyhtiöiden ja valtion laskutuksesta. Maksutuotot ovat 29,6 miljoonaa euroa eli 49,7 % budjetoidusta, kun taas vuokratuotot ovat 4,6 miljoonaa euroa eli 50,3 % budjetoidusta. Tulopuolen tuista ja avustuksista on 30.6.2025 mennessä toteutunut 8,4 miljoonaa euroa, mikä vastaa pääosin projektien kustannuksia.

Sekä myyntituottoja että maksutuottoja ja vuokratuottoja koskevat tiedot ovat tässä vaiheessa hieman epävarmoja, koska äskettäin on otettu käyttöön uusi potilas- ja asiakastietojärjestelmä, minkä vuoksi kirjaaminen ja laskutus ovat viivästyneet ja toimintaa on ollut kriittisimpänä aikana vähemmän. Tuloista ja suoritteista voidaan toivon mukaan saada luotettavampi tilannekuva syksyn aikana. Nyt suuri osa on vain jaksotuksia.

Toimintakuluista on toteutunut 454,4 miljoonaa euroa eli 50,8 % budjetoidusta. Verrattuna vuoteen 2024 kasvu on 0,6 % tai 2,7 miljoonaa euroa. Henkilöstökuluista on toteutunut 223,8 miljoonaa euroa eli 50,8 %, kasvua vuoden 2024 vastaavaan jaksoon verrattuna on 6,3 miljoonaa euroa eli 2,9 %. Taso on noin 5 miljoonaa euroa korkeampi kuin sen pitäisi olla, ottaen huomioon, että syksyllä on vielä tulossa palkantarkistuksia.

Ostopalvelujen talousarvio on pitänyt tähän saakka, siitä on toteutunut yhteensä 160,9 miljoonaa euroa eli 50 % budjetoidusta. Vähennystä edellisvuoteen verrattuna on 3,1 % eli 5,2 miljoonaa euroa. Yli puolet ostopalveluista muodostuu asiakaspalveluista, joissa näkyy suurin vähennys, 4,9 % eli 4,5 miljoonaa euroa verrattuna samaan jaksoon vuonna 2024. Aineista ja tarvikkeista on toteutunut 29,9 miljoonaa euroa eli 49,1 %. Tuista ja avustuksista on toteutunut 9,3 miljoonaa euroa eli 47,9 % budjetoidusta, ja vuokratulut ovat 28,7 miljoonaa euroa eli 58,8 % budjetoidusta. Suurin kasvu verrattuna vuoteen 2024 tulee tuista ja avustuksista, jotka ovat kasvaneet 13,4 % eli 1,1 miljoonaa euroa.

Nettotoimintakulut eli toimintakate on 402 miljoonaa euroa, mikä on 50,9 % budjetoidusta, mikä on 0,1 % eli 0,5 miljoonan euron vähennys verrattuna samaan jaksoon vuonna 2024. Vuokrataso ja palkkakehitys ovat suurimmat haasteet, ja jo nyt on nähtävissä, että nämä eivät tule pysymään vahvistetussa talousarviossa. Sopeuttamistoimenpiteitä tehdään kuitenkin jatkuvasti, jotta henkilöstökulujen tasoa saataisiin laskettua. Vuokrataso taas muuttuu vasta uusien sopimusten myötä vuodesta 2026 alkaen.

Toimialakohtaisissa katsauksissa suoritteita seurataan jokaisen yksikön osalta asetettuja tavoitteita ja taloudellista tulosta vasten, jolloin painotetaan sitä, miten toimintakustannukset ovat toteutuneet suhteessa vahvistettuun talousarvioon. Strategiset tavoitteet ja mittarit on koottu ja seuranta tehty samalta ajanjaksolta.

Toimintavolyymi vaihtelee eri yksikköjen välillä. Osa niistä on lisääntynyt ja osa vähentynyt, ja suurin osa tästä on tapahtunut suunnitellusti. Suoritteiden tilastoinnissa on vielä vaihtelua, mutta tilanne paranee, vaikka lopullinen harmonisointi voidaankin tehdä vasta sitten, kun uusi potilas- ja asiakastietojärjestelmä on ollut täydessä käytössä muutaman kuukauden ajan. Tällä hetkellä voidaan todeta, että osalla yksiköistä on suuri viive rekisteröinnissä ja osalta puuttuu kaikki. Kirjaamisen yhteisiin linjauksiin liittyvä koulutus ja tiedotus on tärkeää. Nykytilanteessa on nähtävissä, että laadittu talousarvio ei riitä ja että ylijäämä tulee tuskin olemaan 32,4 miljoonaa euroa, kuten on budjetoitu.

Ennusteessa tuottoja arvioidaan olevan suurin piirtein budjetoidusti. Suurena epävarmuustekijänä on viive toiminnan rekisteröinnissä uuteen potilas- ja asiakastietojärjestelmään ja tämän myötä se, miten hyvin maksutuottojen jaksottaminen toteutuu.

Kulupuolella suurimpina haasteina ovat edelleen henkilöstökulut ja vuokrat. Henkilöstökulujen arvioidaan ylittävän talousarvion noin 9 miljoonalla eurolla ja vuokratulujen 8,6 miljoonalla eurolla, kun taas muut kulut pysyivät budjetoidulla tasolla. Ylityksen arvioidaan siis olevan 15,3 miljoonaa euroa, mikäli henkilöstökuluja koskevat sopeuttamistoimenpiteet toteutuvat suunnitellusti. Vuoden aikana on useita ja suuria palkantarkistuksia ja samalla henkilöstöä on vähennetty jatkuvasti, joten tarkkaa toteumaa on tavallista vaikeampi arvioida.

Toteuman 30.6.2025 perusteella vuoden 2025 ylijäämän arvioidaan olevan 12 miljoonaa euroa budjetoitua pienempi eli 20 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus merkitsee neljännesvuosikatsauksen Q2 – 2025 tiedoksi, sekä lähettää sen aluevaltuustolle tiedoksi. Hallitus antaa virkamiehelle tehtäväksi tuoda toimenpideohjelma ylityksien vähentämisestä. Hallitus antaa virkamiehille tehtäväksi tuoda toimenpideohjelma, pitämään kokonaiskustannukset mahdollisimman lähellä budjetoitua tasoa.

Myös strategiset mittarit merkitään tiedoksi.

Päätös:

Aluksi talousjohtaja Lena Nystrand esitteli osavuosisikatsauksen. Hallitus keskusteli osavuosisikatsauksesta ja merkitsi sen sitten tiedoksi. Neljännesvuosisraportti Q2 annetaan tiedoksi myös aluevaltuustolle.

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 54

ÖVPH/4507/02.02.02/2025

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto merkitsee neljännesvuosiraportin Q2 tiedoksi.

Päätös:

Neljännesvuosiraportti Q2 ja strategiset mittarit merkittiin tiedoksi.

Pöytäkirjaan merkittiin, että talousjohtaja antoi kokouksessa talouskatsauksen.

Jakelu

Liitteet

Liite 2 Kvartalsöversikt Osavuosikatsaus Q2 2025

Talousarviomuutos 2025

Aluehallitus 15.09.2025 § 160

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Talousarviovuoden aikana talousarviossa ilmenee tarvetta eri yksiköiden välisille siirtoille ja oikaisuille, jotka eivät merkitse lisämäärärahaa. Siirrettäessä toimintaa yksiköiden välillä tulee vielä joitain talousarviomäärärahojen siirtoja toimialalta toiselle, jotka vaativat teknisuonteisempia talousarviomuutoksia. Tällä hetkellä pyritään hillitsemään kustannuskehitystä lisämäärärahojen tarpeen kasvun välttämiseksi, joskin muutoksia todennäköisesti tarvitaan vielä. Tämä otetaan uuteen käsittelyyn myöhemmässä vaiheessa.

Talousarviomuutokset, jotka vaikuttavat toimialojen taloudelliseen asemaan ja sitovuuteen valtuustoon nähden, tulee hyväksyä ja vahvistaa myös valtuustossa. Mikään näistä ei aiheuta lisäyksiä talousarvioon, vaan ne muodostuvat toimialojen välisistä muutoksista. Muutokset ovat siis kustannusneutraaleja hyvinvointialueetasolla, mutta vaikuttavat nettotoimintakustannuksiin tai toimintakatteeseen ja siten sitovuuteen valtuustoon nähden toimialatasolla.

Myös valtionkorvauksen talousarviota muutetaan vastaamaan viimeisimpiä oikaistuja päätöksiä vuoden 2025 korvauksesta. 20.12.2024 (+644.732,-) ja 26.6.2025 (-72.763,-) eli yhteensä 571.969,- euron nettolisäys talousarviossa joulukuussa 2024 vahvistettuun verrattuna. Näin ollen vuoden 2025 valtionkorvaus on yhteensä 843.208.376,- euroa ja budjetoitu alijäämä on siten 32.958.480 euroa.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus hyväksyy talousarviomuutoksen omalta osaltaan ja vie sen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 55

ÖVPH/5499/02.02.02/2025

Valmistelija Nystrand Lena
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1740, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto hyväksyy talousarviomuutoksen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 3 Budgetändring 2025 Talousarviomuutos

Valtuustoryhmätuki, kevät ja syksy 2025

Aluehallitus 15.09.2025 § 179

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ohessa taulukko Pohjanmaan hyvinvointialueen valtuustoryhmien anomista kevään ja syksyn 2025 valtuustoryhmätukimäärärahoista, kevätkauden selvitys ja syksyn maksatus 2025.

Puolue/ valtuustoryhmä	Ryhmä- koko	Mahdollinen maksimisumma 06-12 2025: 2 333 €/henkilö	Puolueyhdm. anottu summa ad 25.8.2025	Anottu ja puolueyhdmil- le maksettu summa 03/2025	Jäännös 03/2025 maksetusta summasta	Puolueyhdmil- le maksettava summa 09/2024
RKP	28	65 324 €	65 324 €	58 100 €	2695,58 €	62 628,42 €
SDP	10 (5+5)	23 333 €	SDP Svenska 11 665 € SDP valtuustoryhm 11 665 €	SDP Svenska 2 000 € SDP valtuustoryhm 14 583 €	SDP Svenska 0 € SDP valtuustoryhm 10428,25 €	SDP Svenska 11 665 € SDP valt.ryhmä 1 236,75 €
Kokoomus	7	16 331 €	14 000 €	14 583,33 €	8 081,44 €	5 918,56 €
Perussuomalaiset	2	4 666 €	Ingen ansökan	0 €		0 €
KD	6	13 998 €	Ingen ansökan	0 €		0 €
Suomen keskusta	2	4 666 €	4 666 €	4 166,67 €	2 166,64 €	2 499,36 €
Vasemmistoliitto	2	4 666 €	4 666 €	2 500 €	189,18 €	4 476,82 €
Vihreät	2	4 666 €	4 666 €	2 500 €	31,15 €	4 634,85 €
Yhteensä	59	137 650 €	116 652 €	98 433 €	23 592,24 €	93 059,76 €

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

esittää, että aluehallitus

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen kevään 2025 käytön
2. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien tuen syksyn 2025 osuuden maksatukseen
3. lähettää asian tiedoksi myös valtuustoon

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 56

ÖVPH/1169/00.02.00/2025

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto

1. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien kevään 2025 tuen käytön
2. merkitsee tiedoksi valtuustoryhmien syksyn 2025 tuen maksatuksen.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia 2026–2029

Aluehallitus 15.09.2025 § 164

Valmistelija Einola-Mikkola Suvi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 563 0507, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialuestrategiaa on valmisteltu vuoden 2025 alusta saakka. Strategiatyöhön on osallistettu työntekijöitä, asukkaita ja sidosryhmiä strategiakyselyiden muodossa. Johtoryhmä on laatinut ulkoisen ja sisäisen toimintaympäristöanalyysin, megatrendianalyysin sekä luonnosversion strategiasta, joiden pohjalta valtuusto on laatinut liitteenä olevan hyvinvointialuestrategian kolmessa strategiatyöpajassa kesä- syyskuussa. Valtuusto on rakentanut hyvinvointialueelle vision, arvot, arvolupaukset, strategiakartan ja toimenpiteet sekä linjannut sopeuttamisohjelman keskeisistä sisällöistä.

Hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimet ovat keskustelleet strategialuonnoksesta ja heillä on ollut mahdollisuus kommentoida sitä yhteisessä työpajassa 3.9.2025

Vaikuttamistoimielimet tukevat strategisia tavoitteita ja pitävät erityisen tärkeänä, että strategiaan ehdotetaan uutta tavoitetta, joka koskee luottamuksen vahvistamista organisaatiota kohtaan. Kansalliskielilautakunta on käsitellyt strategialuonnosta 3.9.2025 kokouksessaan ja sillä on ollut mahdollisuus kommentoida kokouksessa strategiaa. Kansalliskielilautakunta nostaa esiin kielellisten oikeuksien toteutumisen tärkeyden sekä painottaa strategian tiiviyn tärkeyttä. Hyvinvoinnin, terveyden ja kontaktipintojen edistämisen jaosto on käsitellyt strategialuonnosta kokouksessaan 4.9. ja ehdottanut seuraavia lisäyksiä:

Resurssit käytetään vaikuttavasti

- Pohjanmaan hyvinvointialue toteuttaa osallistavan budjetoinnin pilotin aluevaltuustokaudella.
- Toteutetaan aluevaltuustokauden aikana selvitys segregaatiosta ja hyvinvointialueen sisäisistä hyvinvointieroista.
- Lyhennetään ensivasteaikoja ja turvataan palvelut maaseutu- ja saaristoalueilla.
- Ehdotetaan moniammatillisten sosiaali- ja mielenterveyspalvelujen prosesseihin kirjausta näiden palveluiden monipuolistamista. Vahvistetaan korvaavia palveluita, kuten hyvinvointialueiden osalta psykiatrisia sairaanhoitajia.

Kyselyiden, megatrendianalyysin ja toimintaympäristöanalyysin yhteenvedot käyvät ilmi liitteistä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus esittää valtuustolle, että tämä hyväksyy Pohjanmaan hyvinvointialueen strategian vuosille 2026-2029.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 57

ÖVPH/5548/00.01.02.00/2025

Valmistelija Einola-Mikkola Suvi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 563 0507, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto hyväksyy Pohjanmaan hyvinvointialueen strategian vuosille 2026-2029.

Päätös:

Valtuusto hyväksyi vuosien 2026-2029 hyvinvointialuestrategian muutamin muutoksin.

Hyvinvointialuejohtaja piti aluksi yleisesittelyn strategiaehdotuksesta.

Seuranneessa keskustelussa tehtiin seuraava muutosehdotus:

Arvolupaukset-kohdassa valtuutettu Åkers (Sdp) ehdotti, että turvaverkkoa koskevaa arvolupausta muutettaisiin seuraavasti: "Turvaverkko, kun asukkaat sitä tarvitsevat". Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi. Hallituksen ehdotus sanamuodoksi säilytetään.

Strategiakarttaan tehtiin seuraava muutosehdotus:

Valtuutettu Salovaara-Kero (Rkp) ehdotti, että tavoite "Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät" muutettaisiin muotoon "Suomen paras hyvinvointitiimi – Finlands bästa välfärdsteam". Ehdotusta kannatti mm. valtuuston puheenjohtaja Berg, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Valtuutettu Åkers (Sdp) ehdotti Prosessit-kohdassa, että hoitoja ja palveluja koskevaa prosessia muutettaisiin seuraavasti: "Hoito ja palvelut yksilön KOKONAISSTARPEIDEN pohjalta (holistisempi näkökulma)". Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi. Hallituksen ehdotus sanamuodoksi säilytetään.

Sivulla "tavoitteet-mittarit-toimenpiteet" tehtiin erilaisia muutosehdotuksia seuraavasti:

Valtuutettu Åkers (Sdp) ehdotti ensimmäisen tavoitteen viimeiseen toimenpiteeseen seuraavaa täydennystä: "Kehitetään laaja-alaista yhteistyötä JA PALVELUKETJUJA kuntien, yritysten, kolmannen sektorin toimijoiden ja muiden hyvinvointialueiden kanssa." Valtuuston puheenjohtaja Berg kannatti ehdotusta, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Valtuutettu Borg (Rkp) ehdotti, että ensimmäisen tavoitteen ensimmäisessä toimenpiteessä sana "tehostaa" korvataan sanalla "kehittää" siten, että teksti kuuluu seuraavasti: "Saatavuuden ja asiakasvirtauksen parantaminen digipalveluilla, puhelinpalveluilla ja kivijalkapalveluilla kehittämällä". Mm. valtuuston puheenjohtaja Berg kannatti ehdotusta, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Valtuutettu Moisio (Vas) toivoi täsmennystä mittariin "–Sosiaalihuolto: Lakisääteisen 3 kk:n kuluessa valmistuneet" siten, että käy ilmi, että mittari koskee lastensuojelun palvelutarpeen arviointeja. Hyväksyttiin yksimielisesti strategian teknisenä korjauksena.

Valtuutettu Moisio (Vas) ehdotti sen jälkeen uutta mittaria ja uutta toimenpidettä tavoitteen "Arvoa tuottava palvelu ja hoito kaikenikäisille ihmisille" alle seuraavasti: uusi mittari "mielenterveysongelmista sekä erilaisista riippuvuuksista kärsivät alle 18-vuotiaat." Uudeksi toimenpiteeksi ehdotetaan: "Lastensuojelun sijaishuollon ja lasten- ja nuorisopsykiatrian yhteistyön syventäminen." Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi. Tämä kokonaisuus otetaan huomioon tarkoituksenmukaisella tavalla palvelustrategiassa.

Valtuutettu Åkers (Sdp) ehdotti kohdan "Suomen parhaat hyvinvointityöntekijät" uudeksi mittariksi seuraavaa: "Lisätään henkilöstön mahdollisuuksia vaikuttaa omaan työhönsä". Mm. valtuutettu Härmälä kannatti ehdotusta, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Valtuutettu Åkers (Sdp) ehdotti tavoitteessa 3 "Resurssit käytetään vaikuttavasti", että toimenpidettä "Vähähyötyisestä toiminnasta luopuminen: henkilötöiden tuottavuuden ja vaikuttavuuden arviointimallin luominen" lyhennetään siten, että "Vähähyötyisestä toiminnasta luopuminen" poistetaan, virkkeen loppuosa voidaan säilyttää. Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Valtuutettu Moisio (Vas) ehdotti asukaskyselyn tulosten pohjalta, että mukaan otetaan uusi mittari sekä kolme siihen liittyvää toimenpidettä:

uusi mittari:

- "Asukas- sekä työntekijäkyselyiden tulosten hyödyntäminen osana kehitystyötä."

uusiksi toimenpiteiksi ehdotetaan:

- "Otetaan asukkaat paremmin huomioon hyvinvointialueen päätöksenteossa ja palveluiden kehittämisessä."

- "Lisätään asukkaiden luottamusta varmistamalla, että hyvinvointialueelta saa apua, kun sitä tarvitsee."

- "Vahvistetaan hyvinvointialueen palvelutarjontaa niin, että asukkaat saavat riittävästi tukea henkiseen jaksamiseen."

Ehdotus ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Valtuutettu Alhonnoro (Vihreät) ehdotti, että tavoitteeseen "Turvallisuus ja laatu Pohjoismaiden huippuluokkaa" lisätään uudeksi mittariksi "Työturvallisuusilmoitukset". Mm. valtuuston puheenjohtaja Berg kannatti ehdotusta, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Valtuutettu Alhonnoro (Vihreät) teki myös seuraavan ponsiehdotuksen: "Valtuusto toivoo, että henkilöstön osallisuuteen panostetaan ja osallistamista kehitetään aktiivisesti, jotta jokaisen ääni kuuluisi yhteistä tulevaisuutta rakennettaessa". Mm. valtuuston puheenjohtaja Berg kannatti ehdotusta, ja valtuusto hyväksyi sen yksimielisesti.

Lopuksi valtuusto päätti, että strategia-asiakirjaan voidaan vielä tehdä mahdollisia teknisiä korjauksia.

Jakelu

Liitteet

- Liite 4 Välfärdsområdesstrategi 2026-2029 Godkänd av fullmäktige 06102025 - Hyvinvointialuestrategia 2026-2029 Valtuusto hyväksynyt 06102025
- Liite 5 Välfärdsområdesstrategi 2026-2029- Hyvinvointialuestrategia 2026-2029
- Liite 6 Resultat av intressentundersökningen - Sidosryhmäkyselyn tulokset
- Liite 7 Resultat av personalenkäten - Henkilöstökyselyn tulokset 1.9.2025
- Liite 8 Invånarenkäten _ Asukaskysely
- Liite 9 Megatrender- Megatrendit
- Liite 10 Omvärldsanalys_ Toimintaympäristöanalyysi
- Liite 11 Voxit-analys_analyysi - Välfärdsplanen gör vi tillsammans- Hyvinvointisuunnitelma tehdään yhdessä (002)

Muutos Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimukseen

Aluehallitus 15.09.2025 § 166

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtioneuvoston asetuksen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista (91/2022) 1 § mukaisesti Länsi-Suomen yhteistyöalueen muodostavat ja yhteistyösopimuksen sopijaosapuolia ovat Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Satakunnan hyvinvointialue ja Pohjanmaan hyvinvointialue.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021, jäljempänä järjestämislaki) velvoittaa samaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueeseen (YT-alue, YTA) kuuluvat hyvinvointialueet tekemään valtuustokausittain yhteistyösopimuksen (YTA-sopimus). Järjestämislain 36 §:n mukaan yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen ja sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden turvaamiseksi.

Yhteistyösopimuksen on edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta. Sopimuksessa on lisäksi varmistettava riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen tehtävien hoitamiseksi.

Länsi-Suomen yhteistyöalueiden aluevaltuustot ovat hyväksyneet Länsi-Suomen YTA-sopimuksen kesäkuussa 2024 (Varsinais-Suomen aluevaltuusto 12.6.2024 § 63, Satakunnan aluevaltuusto 10.6.2024 § 48, Pohjanmaan aluevaltuusto 10.6.2024 § 36).

Yhteistyösopimukseen on sittemmin tullut seuraavia muutostarpeita, joiden taustalla on muutoksia lainsäädännössä tai sosiaali- ja terveysministeriön järjestämislain mukainen ohjaus:

1. Terveydenhuoltolain (1326/2010) 45 §:n muutoksen mukaan leikkaustoiminta, joka edellyttää leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa, tulee keskittää niihin sairaaloihin, joissa on ympärivuorokautinen monierikoisalainen päivystys. Osaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävästä päiväkirurgiasta ja lyhytjälkihoitoisesta eri erikoisalojen leikkaustoiminnasta voidaan suorittaa myös 45 §:ssä erikseen nimetyissä hyvinvointialueiden sairaaloissa, joissa monierikoisalaista ympärivuorokautista päivystystä ei ylläpidetä. 1.10.2025 lähtien edellytetään, että em. leikkaustoiminnan toteuttamisesta on oltava sovittu hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksessa. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen Salon sairaala on yksi laissa nimetyistä sairaaloista.
2. Järjestämislain (612/2021) 1.8.2025 voimaan tulleet 36–37 §:n ja 50–51 §:n muutokset, jotka koskevat valmiutta, varautumista sekä häiriötilanteiden hoitamista poikkeusoloissa, edellyttävät YTA-sopimuksen päivittämistä 30.4.2026 mennessä. Näihin liittyviä muutoksia edellytetään tehtävän myös hyvinvointialueiden hallintosääntöihin vastaavassa ajassa.
3. Sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt maaliskuussa 2025 kaikille yhteistyöalueille järjestämislain mukaisen aloitteen YTA-sopimusten päivittämisestä vuoden 2026 loppuun mennessä. STM:n arvion mukaan yhteistyöalueilla tehdyt yhteistyösopimukset eivät nykymuodossaan ole lainsäädännön edellyttämällä tasolla. Sopimusmuutoksen tueksi STM on laatinut YTA-sopimisen soveltamisohjeen.

Kohdan 1 mukainen muutos on valmisteltu Länsi-Suomen yhteistyösopimukseen hyvinvointialueiden aluevaltuustojen hyväksyttäväksi.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue jatkaa leikkaussaliolosuhteita ja anestesiaa edellyttävää päiväkirurgista toimintaa Salon sairaalassa, vaikka pidempää seuranta edellyttävä kirurgia Salosta loppuu terveydenhuoltolain muutoksen myötä. Toiminnassa otetaan lain edellyttämällä tavalla huomioon henkilöstön riittävyys Turun yliopistollisessa keskussairaalassa, hyvinvointialueen taloudellinen kantokyky, järjestämisvastuun toteutuminen sekä osaaminen, laatu ja potilasturvallisuus.

Länsi-Suomen yhteistyöalueen päivitetty yhteistyösopimus liitteineen on esityslistan liitteinä 1–2. Muutokset on tehty liitteeseen 1, YTA-sopimus:

- Kappale 2 (Sopimuksen tausta ja tarkoitus): Terveydenhuoltolain 45 §:n edellyttämä sopiminen päiväkirurgisesta toiminnasta on taustoitettu (sivu 3).
- Kappale 5 (Sopimuksella sovittavat toimenpiteet ja sisällöt): Salon sairaalaa koskeva kirjaus on lisätty, asiakokonaisuuden 1b alle (sivu 5).

Muut edellä kuvatut sopimusmuutostarpeet (edellä luettelon kohdat 2 ja 3) valmistellaan ja tuodaan päätöksentekoon muutoksilta edellytetyn aikataulun mukaisesti.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se päättää hyväksyä liitteenä olevan Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen muutokset.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin teknisellä korjauksella sopimuksen ruotsinkieliseen versioon.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 58

ÖVPH/5452/00.01.00/2025

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto päättää hyväksyä liitteenä olevan Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimuksen muutokset.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 12 Liite 1. Länsi-Suomen yhteistyösopimus, päivitetty muutoksin

Liite 13 Liite 2. YTA-sopimuksen liitteet 1-6

Uuden varavaltuutetun valinta toimikaudelle 2025-2029, Perussuomalaiset

Aluevaalilautakunta 16.09.2025 § 36

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaaleissa 13.4.2025 perussuomalaiset saivat kaksi valtuutettua ja näille varajäsenet Pohjanmaan hyvinvointialuevaltuustoon. Toisena varajäsenenä valittu Tero Sulkakoski on 25.4.2025 saapuneella ilmoituksella pyytänyt eroa luottamustoimista paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Vaalilain 143 § m mukaisesti varavaltuutettujen valitsemisesta säädetään seuraavasti: Jos valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrä jää vajaaksi, aluevaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja hyvinvointialueesta annetun lain 25 §:n mukaisesti.

Aluevaltuusto on 2.6.2025 myöntänyt Sulkakoskelle eron ja pyytänyt, että aluevaalilautakunta valitsee Perussuomalaisten puolue ryhmään toisen varajäsenen.

Aluevaalien tulositteessä RT25 Ehdokkaiden menestys ryhmittäin nähtävillä, että seuraavaksi eniten ääniä saanut perussuomalaisten puolue ryhmässä on Lauri Karppi.

Puheenjohtajan ehdotus:

- Aluevaalilautakunta valitsee vaalituloksen perusteella Perussuomalaisten puolue ryhmään toiseksi varajäseneneksi valittujen jälkeen eniten ääniä saaneen henkilön, joka on Lauri Karppi
- aluevaalilautakunta lähettää aluevaltuustolle tiedon Lauri Karpin valinnasta perussuomalaisten toiseksi varavaltuutetuksi toimikauden 2025-2029 jäljellä olevalle ajalle
- päätös valinnasta lähetetään asianosaiselle henkilölle/vaaliasiamiehelle ja puolueen yhteyshenkilölle

Päätös:

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaan.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 59

ÖVPH/4326/00.02.02/2025

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaalilautakunta

ehdottaa, että aluevaltuusto merkitsee tiedoksi Lauri Karpin valinnan perussuomalaisten aluevaltuuston toiseksi varajäseneksi.

Päätös:

Asia merkittiin tiedoksi.

Jakelu

Liitteet

Liite 14 RT25 Ehdokkaiden menestys ryhmittäin

Liite 15 Pöytäkirjanote §35

Vastaus valtuustoaloitteeseen; Suomenkielisten oikeuksien turvaaminen Pohjanmaan hyvinvointialueella, Tuomela ym.

Aluehallitus 25.08.2025 § 152

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuutettu Antti Tuomela, ym. 30.9.2024 jättämässä valtuustoaloitteessa vaaditaan, että "Pohjanmaan hyvinvointialueella turvataan suomenkielisten kielelliset oikeudet osastohoidossa". Valtuustoaloitteella "veloitetaan varmistamaan suomenkielisten potilaiden osastohoidon perustuslain mukaisen kielellisten oikeuksien täysimääräinen toteutuminen".

Pohjanmaan hyvinvointialueen väestöstä on 31.12.2024 suomenkielisiä 71 269 (39,8%), ruotsinkielisiä 88 370 (49,4%), saamenkielisiä 6 ja vieraskielisiä yhteensä 19 104 (10,6%).

Kieli on olennainen osa ihmisen identiteettiä ja kulttuuria. Hoidossa ja palvelussa kieli vaikuttaa potilaan ja asiakkaan hoito- ja palvelukokemukseen. Omalla äidinkielellä tapahtuva hoito ja palvelu auttavat potilasta ja asiakasta osallistumaan hoitoonsa ja palveluunsa sekä hoitoaan ja palveluaan koskeviin päätöksiin, ymmärtämään hoidon ja palvelun tarkoituksen. Tämän johdosta on tärkeää, että potilaan ja asiakkaan hoito ja palvelu tapahtuvat hänen omalla äidinkielellään.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 5 § 1 mom:n mukaan sosiaali- ja terveydenhuolto on järjestettävä sekä suomeksi että ruotsiksi kaksikielisen hyvinvointialueen alueella siten, että asiakas saa ne valitsemallaan kielellä, joko suomeksi tai ruotsiksi. Kielilaissa (423/2003) säädetään asiakkaan oikeudesta käyttää omaa kieltään, tulla kuulluksi, saada toimituskirjansa suomen tai ruotsin kielellä sekä oikeudesta tulkkaukseen. Jos sosiaali- tai terveydenhuollon henkilöstö ei hallitse asiakkaan käyttämää viittoma- tai muuta kieltä tai asiakas ei vammaisuuden tai muun syyn vuoksi voi tulla ymmärretyksi, on palveluja annettaessa mahdollisuuksien mukaan huolehdittava tulkitsemisesta ja tulkin hankkimisesta.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista velvoittaa hoitoon osallistuvaa henkilökuntaa ottamaan huomioon asiakkaan äidinkieli ja kulttuuri. Jos potilaan äidinkieli on jokin vieras kieli, yksikkö järjestää tarvittaessa tulkkaus- ja käännösapua. Viittomakielisillä on oikeus viittomakielen tulkkaukseen. Kuulo-, kuulonäkö- tai puhevammaisilla, jotka vammansa vuoksi tarvitsevat tulkkausta, on oikeus tulkkauspalveluun. Läsnaolotulkkauksen sijasta voidaan käyttää myös etätulkkausta.

Sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeudesta annetun lain (812/2000) 4 §:n 2 mom. mukaan yksilölliset tarpeet sekä hänen äidinkieltensä ja kulttuuritaustansa. Sosiaalihuollon asiakkaan oikeudesta käyttää suomen tai ruotsin kieltä tässä em. laissa viitataan kielilain (423/2003) 10, 18 ja 20 §:iin. Em lain 5 §:n mukaan Jos sosiaalihuollon henkilöstö ei hallitse asiakkaan käyttämää kieltä taikka asiakas ei aisti- tai puhevian tai muun syyn vuoksi voi tulla ymmärretyksi, on mahdollisuuksien mukaan huolehdittava tulkitsemisesta ja tulkin hankkimisesta. Jos on kysymys asiasta, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta, on tulkitsemisesta ja kääntämisestä huolehdittava siten kuin hallintolain (434/2003) 26 §:ssä säädetään

Virkaan ja toimeen vaadittava kielitaito määritetään kelpoisuussäännössä. Potilaalla ja asiakkaalla on oikeus saada palveluja omalla äidinkielellään. Viran ja toimen täytössä tulee kelpoisuussäännön mukaan huomioida paikalliset olosuhteet ja kielitaidon tarve. Hyvinvointialueen hallitus vahvistaa erikseen jaon ruotsinkielisiin, suomenkielisiin ja kaksikielisiin yksikköihin/toimintoihin. Yksikielisyys yksiköissä ja toiminnoissa ei vaadita toisen kotimaisen kansalliskielen muodollista kielitaitoa. Kielitaito arvioidaan rekrytointivaiheessa.

Kielellisen suunnittelun jatkuva ja järjestelmällinen seuranta sekä vaadittavan kielitaidon varmistaminen kuuluu osana laatutyötä. Kielellinen suunnittelu ja seuranta muodostavat perustan rekrytoinnille ja täydennyskoulutustavoitteille. Lisäksi kelpoisuussääntö määrittää kielitaidon osoittamisesta, yksikielisten yksikköjen kielitaitovaatimuksesta, äidinkieltään muun kuin ruotsin- tai suomenkielisten kielitaitovaatimuksesta sekä mahdollisuudesta erivapauteen.

Kielellisten oikeuksien toteutumiseen on tehty seuranta- ja arviointisuunnitelma, jossa seurataan viittä osa-aluetta: asiakaskokemusta, tapoja antaa palautetta, toimintamallien ja kylltitysten kaksikielisyyden tarkastamista laadunvalvonnassa, kielellisiä oikeuksia palveluun ohjautumisen prosesseissa sekä tulosten raportoinnin systemaattisuutta.

Kielellisten oikeuksien toteutuminen hyvinvointialueella vuonna 2024

Omalla kielellä annettua hoitoa ja palvelua seurataan hyvinvointialueella muun muassa asiakaspalautteesta. Saadun palautteen perusteella hoidon ja palvelun koetaan toimivan omalla äidinkielellä erittäin hyvin. Asteikolla 0–5 asiakkaat antavat palvelulle arvosanaksi 4,6.

Kansalliskielilautakunta on aluevaltuuston valitsema toimielin, jonka tehtävänä on 1. selvittää, arvioida ja lausua siitä, miten aluevaltuuston päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen; 2. selvittää, arvioida ja määritellä hyvinvointialueen vähemmistökielellä tarjottavien palvelujen tarvetta sekä seurata näiden palvelujen saatavuutta ja laatua; 3. selvitysten, arvioinnin ja seurannan perusteella tehdä aluehallitukselle ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja palveluketjujen kehittämiseksi sekä henkilöstön kielitaitovaatimuksiksi ja kielitaidon kehittämiseksi; sekä 4. seurata ja raportoida kielellisten oikeuksien toteutumista hallintosäännön 11. §:n mukaisesti.

Kansalliskielilautakunnan vuoden 2024 raportin mukaan potilaan, asiakkaan ja läheisen HaiPro ilmoituksissa kieli oli osatekijänä 537 ilmoituksessa, joista 48 oli suulliseen tiedonkulkuun liittyvää. Näistä 9 koski ilmoitusta ”hoitoa/palvelua ei voida tarjota asiakkaan/potilaan äidinkielellä ” (joista kuusi henkilöä ei saanut palvelua ruotsiksi ja kolmen henkilöä ei saanut palvelua suomeksi).

Henkilökunnan tekemiä vaaratapahtumailmoituksia oli 13 128, joista suulliseen tiedonkulkuun liittyviä 366. Ilmoituksista 25 koski ettei ole saanut palvelua omalla äidinkielellä (joista 14 ei saanut palvelua ruotsiksi ja neljä ei saanut palvelua suomeksi).

Sosiaaliasiavastaavaan tehtiin vuonna 2024 yhteensä 346 yhteydenottoa (sisältää myös alueen yksityisten toimijoiden palvelut). Näistä oli kieleen liittyviä kuusi yhteydenottoa, joista kolmessa asiakas oli suomenkielinen ja kolmessa ruotsinkielinen asiakas.

Potilasasiavastaavaan tehtiin vuonna 2024 yhteensä 1263 yhteydenottoa (sisältää myös alueen yksityisten toimijoiden palvelut). Näistä kieleen liittyviä yhteydenottoja oli yhteensä 32, joista 19 on liittynyt kahdenväliseen kommunikaatioon, joko lääkäri-potilastilanteessa tai hoitaja-potilastilanteessa. yhteydenottoista 13 koski kirjaamista tai omakannan tekstejä, jotka on tuotettu muulla kuin potilaan kielellä. Näihin asiakas saa aina käännösmahdollisuuden.

Merkittävä osa henkilökunnasta saa kielilisiä eli heillä on vaadittava osaaminen niissä työyksiköissä ja –tehtävissä, joissa edellytetään molempien kansalliskielten hallintaa ja käyttöä. Korvausta maksettiin 2024 aikana yhteensä 4139 työntekijälle.

Osana palvelustrategiaa hyvinvointialueelle laadittiin myös 2024 kielistrategia. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelmatyössä kiinnitetään huomiota kielellisten oikeuksien toteutumiseen.

Sektorijohtaja työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että vastauksena valtuustoaloitteeseen hallitus esittää valtuustolle, että:

- asiakastytyytyväisyys omalla äidinkielellä saatuun hoitoon ja palveluun on saadun palautteen perusteella hyvällä tasolla (4.5/5)
- kielellisten oikeuksien toteutumiseen on tehty seuranta- ja arviointisuunnitelma, jossa seurataan viittä osa-aluetta: asiakaskokemusta, tapoja antaa palautetta, toimintamallien ja kyltitysten kaksikielisyyden tarkastamista laadunvalvonnassa, kielellisiä oikeuksia palveluun ohjautumisen prosesseissa sekä tulosten raportoinnin systemaattisuutta.
- virkaan ja toimeen vaadittavaa kielitaitoa määritetään kelpoisuussäännössä, jonka mukaan potilaalla ja asiakkaalla on oikeus saada palveluja omalla äidinkielellään ja huomioidaan paikalliset olosuhteet ja kielitaidon tarve.
- henkilökunnan kielten osaamista tuetaan ja kansalliskielten käytöstä maksetaan erillisen päätöksen mukaista kielilisää
- digitaalisten apuvälineiden käyttöä kommunikoinnin tuessa laajennetaan hyvinvointialueella.
- aloite on loppuun käsiteltu.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 60

ÖVPH/738/00.02.00/2025

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa vastauksena valtuustoaloitteeseen, että:

- asiakastytyytyväisyys omalla äidinkielellä saatuun hoitoon ja palveluun on saadun palautteen perusteella hyvällä tasolla (4.5/5)
- kielellisten oikeuksien toteutumiseen on tehty seuranta- ja arviointisuunnitelma, jossa seurataan viittä osa-aluetta: asiakaskokemusta, tapoja antaa palautetta, toimintamallien ja kyltitysten kaksikielisyyden tarkastamista laadunvalvonnassa, kielellisiä oikeuksia palveluun ohjautumisen prosesseissa sekä tulosten raportoinnin systemaattisuutta.
- virkaan ja toimeen vaadittavaa kielitaitoa määritetään kelpoisuussäännössä, jonka mukaan potilaalla ja asiakkaalla on oikeus saada palveluja omalla äidinkielellään ja huomioidaan paikalliset olosuhteet ja kielitaidon tarve.
- henkilökunnan kielten osaamista tuetaan ja kansalliskielten käytöstä maksetaan erillisen päätöksen mukaista kielilisää
- digitaalisten apuvälineiden käyttöä kommunikoinnin tuessa laajennetaan hyvinvointialueella.
- aloite on loppuun käsiteltu.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Valtuutettu Teemu Knuutti teki keskustelun aikana ponsiehdotuksen siitä, että hyvinvointialue valmistelisi uusia malleja asiakaspalautteen turvaamiseksi. Näitä voisivat olla: anonyymit ja helposti saatavilla olevat palautekanavat, malli läheisten palautteen keräämiseen, proaktiiviset poistumishaastattelut ja yhteistyö kolmannen sektorin kanssa. Antti Tuomela kannatti ehdotusta. Seuranneessa keskustelussa todettiin, että

ponsiehdotus voitaisiin käsitellä mieluummin aloitteena. Sen vuoksi ehdotus vedettiin takaisin ja jätetään aloitteena.

Jakelu

Liitteet

Liite 16 46. Suomenkielisten oikeuksien turvaaminen Pohjanmaan hyvinvointialueella

Vastaus valtuustoaloitteeseen, Servitetään Vuorikodin/Vuorikeskuksen muuttamista yhteisölliseksi asuintaloksi, josta löytyy palvelut saman katon alta; A Miettinen

Vanhusneuvosto 05.03.2025 § 15

Valmistelija Pellfolk Tony
Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Arja Miettinen ym. sosiaaldemokraattisen valtuustoryhmän jäsenet ovat jättäneet 9.12.2024 aloitteen, jossa he esittävät, että Vuorikoti/Vuorikeskus muutetaan yhteisölliseksi asumiseksi. Alun perin Vuorikoti on ollut yhteisöllistä asumista. Nykyään talo toimii ns. senioritalona ja asukkaat ovat parempikuntoisia, mutta hoidon tarve lisääntyy ikääntymisen myötä. Aloitteen allekirjoittaneet toivovat selvityksen, voidaanko Vuorikotiin järjestää palvelut, mitä siellä on ollut aikaisemmin.

Vuorikoti on toiminut kotina Vaasalaisille ikäihmisille vuodesta 1985. Talon asukkailla on omat asunnot ja heillä on käytössä Vuorikodin yhteiset tilat ja monipuoliset asumisen palvelut. Vuorikodin kiinteistön omistaa Vaasan Palvelutalosaatiö.

Vuorikoti toimii tällä hetkellä senioriasumisena, jonka asukasvalinta tapahtuu säätiön omalla vastuulla ja Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluohjauksen avustuksella, jotta tiloihin voidaan valita parhaiten soveltuvat asukkaat. Vuorikodissa on 91 asuntoa.

Talossa on paljon erilaista toimintaa ja mm. Kotihoidon alueen 4 toimistotilat. Kotihoito auttaa ihmistä arkipäivän toiminnassa yksilöllisen palvelutarpeen mukaan. Palvelutarpeen arvio palveluohjaus ja kaikilla Vuorikadun asukkailla ei ole tarvetta kotihoitoon. Asukkaan tarve määrittää sen, miten usein kotihoito tekee käyntejä ja mitä käynneillä tehdään. Vuorikodissa on myös hyvinvointialueen Päivätoimintaa, johon kaikki kriteerit täyttävät ikäihmiset voivat hakeutua mukaan.

Vuorikodissa on lisäksi Vaasan kaupungin työllistämisyksikön toimintaa. Yksikön tehtävänä on kehittää ja tuottaa työllistymistä edistäviä palveluita. Yksi yksikön toiminta on Helppari-Hjälpare-toiminta. Toiminnassa työllistämisyksikön asiakkaalla on mahdollisuus edetä työkokeilun kautta työjaksolle myös vanhustyön avustajatoimintaan. Helpparit toimivat Vuorikodissa, jossa he tekevät avustavaa hoivatyötä ikäihmisten parissa. Tehtäviin kuuluu mm. Asukkaiden saattamista ruokasaliin, tarjoilua ja kodinhoidollisia tehtäviä. Helpparit järjestävät talossa arkisin päivittäin virikkeellistä toimintaa ja erilaisia tapahtumia kuten jumbaa, bingoa, grillausta ja musiikkitapahtumia. Tarvittaessa Helpparit voivat toimia myös kotihoidon hoitajan apuna. Tällä hetkellä Vaasan kaupungin työllistämisyksikkö tiedottaa, että Helppareita on Vuorikodilla 9 ja heitä ohjaa 3 työvalmentajaa. Helppareiden määrä vaihtelee 5–15 välillä, riippuen mahdollisista tulijoista. Kesällä on noin 20–23 Helpparia. Helppareiden työpäivät ovat ma-pe klo. 9.00–15.00.

Pohjanmaalla on laaja valikoima eri senioriasumismuotoja ikäihmisille. Hyvinvointialueella on tällä hetkellä vastuullaan kaksi lakisääteistä asumismuotoa: yhteisöasuminen ja ympärivuorokautista hoitoa tarjoava palveluasuminen. Ympärivuorokautista hoitoa tarjoavaa palveluasumista tuotetaan omana toimintana tai ostettuna palveluna. Tällä hetkellä yhteisöllistä asumista tuotetaan vain omana toimintana. Senioriasumista on useina eri muotoina tarjolla hyvinvointialueen alueella, ja sitä tarjoavat yksityiset yritykset, kolmas sektori ja kunnat. Tämä asumismuoto on suunnattu eri-ikäisille senioreille, eikä sitä sääntele laki. Koska senioriasuminen ei kuulu hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, ei sosiaalihuollon päätöstä tarvita asuinpaikan myöntämiseksi, eikä se siten ole kriteeripohjaista. Ikäihmisten henkilöiden asumistarpeiden täyttämiseksi tarvitaan erilaisia asumisvaihtoehtoja. Senioriasuminen täyttää tarpeen, että ikääntyvät henkilöt siirtyvät uuteen asuinympäristöön varhaisessa vaiheessa, jolloin he voivat helpommin sopeutua uuteen ympäristöön ennen merkittävää toimintakyvyn heikentymistä. Aikaisessa vaiheessa

sopeutuminen uuteen asumismuotoon helpottaa mahdollisuutta asua pidempään omassa kodissa, vaikka toimintakyky heikkenisi. Senioriasumisessa asukkaat voivat saada samankaltaista hoitoa ja palveluja kuin yhteisöasumisessa, kuten kotihoito, tukipalveluja, kotikuntoutusta, kotisairaalapalveluita ja päivätoimintaa.

Vastauksena sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen voidaan todeta, että toiminta Vuorikodissa/Vuorikeskuksessa on erinomainen tapa järjestää palvelut kaupungin ja hyvinvointialueen rajapinnassa. Hyvinvointialueen tuottama ja kustantama kotihoito myönnetään yksilöllisiin tarpeisiin ja tueksi toimii Helppari-Hjälpare toiminta saman katon alla. Helpparien maksuttomat palvelut laajentavat asukkaiden mahdollisuutta saada monipuolisia ja vaihtoehtoisia palveluja hyvinvoinnin edistämiseksi. Asukkaiden erilaisiin tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää, että on monenlaisia vaihtoehtoisia tapoja järjestää palveluja niin kotona kuin kodin ulkopuolellakin.

Vuorikodin/Vuorikeskuksen toiminta on edelläkävijä ja voi toimia esimerkkinä rajapintatyön kehittämisestä myös muille kunnille. Senioriasunnot kuten Vuorikoti ovat tärkeä osa monipuolisia tarjottavia asumispalveluita ikääntyville. Senioriasuntojen muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi ei ratkaise ikäystävällisten asumismuotojen tarvetta Vaasan alueella. Senioriasumiseen asiakkaat voivat ostaa tarvittavia palveluita, kuten siivous, ruoka ym. palveluita samoin kuin yhteisöllisessä asumisessakin.

Toimialajohtaja, koti- ja asumispalvelut Pellfolk Tony

Merkitään keskustelun jälkeen tiedoksi

Päätös:

Merkitään keskustelun jälkeen tiedoksi.

Jakelu

Aluehallitus 14.04.2025 § 79

Valmistelija Pellfolk Tony
Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Arja Miettinen ym. sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän jäsenet ovat jättäneet 9.12.2024 aloitteen; Vuorikodin/Vuorikeskuksen muuttamista yhteisölliseksi asumiseksi, josta löytyisi palvelut saman katon alta. Aloitteen allekirjoittaneet toivovat selvityksen, voidaanko Vuorikotiin järjestää palvelut, joita Vuorikodilla on aikaisemmin tarjottu.

Aloite on käsitelty vanhusneuvoston kokouksessa 5.3.2025.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 28.04.2025 § 26

Valmistelija Pellfolk Tony
Kotanen Heidi
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Asia palautettiin valmisteluun.

Valtuutettu Arja Miettinen ehdotti asian palauttamista laajempaan valmisteluun, jossa vastataan seuraaviin kysymyksiin:

1. Miten Pohjanmaa voi -raportissa THL on tehnyt vuodelle 2027 skenaarion, jonka mukaan yhteisöllisen asumisen paikkoja tarvittaisiin 590, NHG ja ÖVPH ovat tulleet samaan lopputulokseen. Miksi Vuorikoti ei voi jatkaa yhtenä näistä yksiköistä?
2. Miten hyvinvointialue pääsee tavoitteeseensa tarjota 1–2 % asumispaikoista yhteisöllisenä asumisena, jos Vuorikoti ei voi olla tällainen asumispaikka?
3. Mitä suunnitelmia on tämän tavoitteen saavuttamiseksi?

Lisäksi Miettinen nosti puheenvuorossaan esille kysymyksiä ruokapalveluista, Vuorikodin yhteisten tilojen käytöstä ja Vuorikodin Helppari-toiminnasta.

Tämän jälkeen ehdotusta asian palauttamisesta tuki valtuutettu Kim Berg ja aluevaltuusto hyväksyi asian palauttamisen yksimielisesti.

Jakelu

Aluehallitus 25.08.2025 § 153

Valmistelija Kotanen Heidi
Pellfolk Tony
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueen kannanotto

Arja Miettinen ym. sosiaalidemokraattisen valtuustoryhmän jäsenet ovat jättäneet 9.12.2024 aloitteen, jossa he esittävät, että Vuorikoti/Vuorikeskus muutetaan yhteisölliseksi asumiseksi. Alun perin Vuorikoti on ollut yhteisöllistä asumista. Nykyään talo toimii ns. senioritalona ja asukkaat ovat parempikuntoisia, mutta hoidon tarve lisääntyy ikääntymisen myötä. Aloitteen allekirjoittaneet toivovat selvityksen, voidaanko Vuorikotiin järjestää palvelut, mitä siellä on ollut aikaisemmin.

Valtuustoaloite on käsitelty vanhusneuvoston kokouksessa 5.3.2025 ja hallituksen kokouksessa 14.4.2025 §79. Valtuusto käsitteli aloitetta valtuuston kokouksessa 28.4.2025 § 26. Arja Miettinen ehdotti valtuuston käsittelyssä aloitteen palauttamista laajempaan käsittelyyn. Tämän jälkeen ehdotusta asian palauttamisesta tuki valtuutettu Kim Berg ja aluevaltuusto hyväksyi asian palauttamisen yksimielisesti.

Yhteisöllisestä asuminen Pohjanmaan hyvinvointialueella

THL on tehnyt yhteisöllisen asumisen skenaarion (Laatusuositus 2024) vuodelle 2027. Skenaarion mukaan Pohjanmaan hyvinvointialueella tarvitaan yhteisöllisen asumisen asuntoja noin 590. Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteisöllistä asumista koskevan oman selvitystyön ja NHG:n selvityksen pohjalta on päädytty THL:n skenaarion kanssa samankaltaisiin tuloksiin. Yhteisöllisen asumisen tarkempi toteuttamisen suunnitteluvaihe on aloitettu vuoden 2025 alussa. Yhteisöllistä asumisessa tavoitteena on tarjota noin 1–2 %:ia kokonaispaikkamäärästä yhteisöllisen asumisen paikkoja ikäihmisille. (Miten Pohjanmaa voi-raportti 2025)

Yhteisöllisen asumisen palvelukuvaus ja myöntämisen kriteerit on hyväksytty hallituksen kokouksessa 17.6.2024 (§138). Pohjanmaan hyvinvointialueen yhteisöllisen asumisen lisäämistä koskeva ehdotus tavoittelee noin 1 %:n peittävyystason saavuttamista vuoteen 2030. Yhteisöllisen paikkatavoitteet vuodelle 2030 on päätetty 21.10.2024 (§207-209) hallituksen kokouksessa. Tavoitteena on toteuttaa alueelle yhteisöllisen asumisen hybridit. 1 %:in tavoite vuodelle 2030 tarkoittaa noin 230 yhteisöllisen asumisen paikkaa, johon lasketaan mukaan tämän hetken yhteisöllisen asumisen paikat (111 paikkaa).

Lainanvaltuuksia yhteisöllisen asumisen rakennuttamiseen ei ole tällä hetkellä. Yhteisöllisen asumispaikkojen lisääminen vuodelle 2030 edellyttää markkinavuoropuhelun toteuttamisen eri vaihtoehtoista. Toteuttamisvaihtoehdot vaikuttavat investointitarpeeseen ja sitä kautta lainanottovaltuuksien hakemiseen.

Pohjanmaan alueella on kevään 2024 kartoitettu yksiköt, jotka voidaan muuttaa yhteisöllisen asumisen yksiköiksi ilman isoja investointeja. Muutosprosessi on vielä osaksi kesken. Tällä hetkellä yhteisöllisen asumisen paikkoja on 111 koko alueella. Alueen yhteisöllisen asumisen yksiköt ovat:

- Solhörnans (30 paikkaa) Mustasaari (muutosprosessi kesken)
- Kastusgården (12 paikkaa) Vöyri
- Bostället (42 paikkaa) Närpiö
- Solgården (12 paikkaa) Närpiö
- Äldersro (7 paikkaa) Kristiinankaupunki
- Pörtom Servicecenter (8 paikkaa) Närpiö (2026)

Pohjanmaalla on laaja valikoima eri senioriasumismuotoja ikäihmisille. Hyvinvointialueella on tällä hetkellä vastuullaan kaksi lakisääteistä asumismuotoa: yhteisöasuminen ja ympärivuorokautista hoitoa tarjoava palveluasuminen. Ympärivuorokautista hoitoa tarjoavaa palveluasumista tuotetaan omana toimintana tai ostettuna palveluna. Tällä hetkellä yhteisöllistä asumista tuotetaan vain omana toimintana. Senioriasumista on useina eri muotoina tarjolla hyvinvointialueen alueella, ja sitä tarjoavat yksityiset yritykset, kolmas sektori ja kunnat. Tämä asumismuoto on suunnattu eri-ikäisille senioreille, eikä sitä sääntele laki. Koska senioriasuminen ei kuulu hyvinvointialueen järjestämisvastuulle, ei sosiaalihuollon päätöstä tarvita asuinpaikan myöntämiseksi, eikä se siten ole kriteeripohjaista. Ikäihmisten henkilöiden asumistarpeiden täyttämiseksi tarvitaan erilaisia asumisvaihtoehtoja. Senioriasuminen täyttää tarpeen, että ikääntyvät henkilöt siirtyvät uuteen asuinympäristöön varhaisessa vaiheessa, jolloin he voivat helpommin sopeutua uuteen ympäristöön ennen merkittävää toimintakyvyn heikentymistä. Aikaisessa vaiheessa sopeutuminen uuteen asumismuotoon helpottaa mahdollisuutta asua pidempään omassa kodissa, vaikka toimintakyky heikkenisi. Senioriasumisessa asukkaat voivat saada samankaltaista hoitoa ja palveluja kuin yhteisöasumisessa, kuten kotihoito, tukipalveluja, kotikuntoutusta, kotisairaalapalveluita ja päivätoimintaa.

Senioriasuminen osana monipuolista asuntotarjontaa ikääntyneille

Vuorikodin asunnot tarjoavat senioriasumista Vaasassa. Pohjanmaan alueen kunnilla on ikäihmisille tarkoitettuja asuntoja, joita kutsutaan senioriasumiseksi. Kuntien ja kaupunkien

vastuulla on tarjota ikäihmisille soveltuvia asuntoja, mutta näihin ei ole edellytyksenä sosiaalihuollon päätöstä. Hyvinvointialueen vastuulle kuuluu järjestää sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista ikäihmisille, joka eroaa senioriasumisesta.

Vuorikodin muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi tarkoittaisi sitä, että myös alueen muiden kuntien tulisi olla mahdollisuus siirtää senioriasunnot hyvinvointialueen vastuulle.

Senioriasuntojen muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi hyvinvointialueen vastuulle tarkoittaisi investointien kohdistamista olemassa olevaan asuntotarjontaa ikäihmisille. Tällöin investointimahdollisuuden kohdistaminen yhteisölliseen asumiseen tulisi käytännössä mahdottomaksi ja ikäihmiselle soveltuvien asumismuotojen määrää ei voitaisi hyvinvointialueen toimesta lisätä.

Yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueen välillä on tärkeää ikääntyneiden asumiseen liittyvissä asioissa. Ikäihmiselle tarvitaan asuntoja, joihin ei edellytetä kriteerien mukaista toimintakykyä, vaan joihin ikäihmisillä on mahdollisuus muuttaa soveltuvampaan asumisympäristöön ennen toimintakyvyn heikkenemistä.

Vuorikoti – asumista senioreille

Vuorikoti on toiminut kotina Vaasalaisille ikäihmisille vuodesta 1985. Talon asukkailla on omat asunnot ja heillä on käytössä Vuorikodin yhteiset tilat ja monipuoliset asumisen palvelut. Vuorikodin kiinteistön omistaa Vaasan Palvelutalosaatiö.

Vuorikoti toimii tällä hetkellä senioriasumisena, jonka asukasvalinta tapahtuu säätiön omalla vastuulla ja Pohjanmaan hyvinvointialueen palveluohjauksen avustuksella, jotta tiloihin voidaan valita parhaiten soveltuvat asukkaat. Vuorikodissa on 91 asuntoa.

Talossa on paljon erilaista toimintaa ja mm. Kotihoidon alueen 4 toimistotilat. Kotihoito auttaa ihmistä arkipäivän toiminnassa yksilöllisen palvelutarpeen mukaan. Palvelutarpeen arvio palveluohjaus ja kaikilla Vuorikadun asukkailla ei ole tarvetta kotihoitoon. Asukkaan tarve määrittää sen, miten usein kotihoito tekee käyntejä ja mitä käynneillä tehdään. Vuorikodissa on myös hyvinvointialueen Päivätoimintaa, johon kaikki kriteerit täyttävät ikäihmiset voivat hakeutua mukaan.

Vuorikodissa on lisäksi Vaasan kaupungin työllistämisyksikön toimintaa. Yksikön tehtävänä on kehittää ja tuottaa työllistymistä edistäviä palveluita. Yksi yksikön toiminta on Helppari-Hjälpare-toiminta. Toiminnassa työllistämisyksikön asiakkaalla on mahdollisuus edetä työkokeilun kautta työjaksolle myös vanhustyön avustajatoimintaan. Helpparit toimivat Vuorikodissa, jossa he tekevät avustavaa hoivatyötä ikäihmisten parissa. Tehtäviin kuuluu mm. Asukkaiden saattamista ruokasaliin, tarjoilua ja kodinhoidollisia tehtäviä. Helpparit järjestävät talossa arkisin päivittäin virikkeellistä toimintaa ja erilaisia tapahtumia kuten jumppaa, bingoa, grillausta ja musiikkitapahtumia. Tarvittaessa Helpparit voivat toimia myös kotihoidon hoitajan apuna. Tällä hetkellä Vaasan kaupungin työllistämisyksikkö tiedottaa, että Helppareita on Vuorikodilla 9 ja heitä ohjaa 3 työvalmentajaa. Helppareiden määrä vaihtelee 5–15 välillä, riippuen mahdollisista tulijoista. Kesällä on noin 20–23 Helpparia. Helppareiden työpäivät ovat ma-pe klo. 9.00–15.00.

Ateriapalvelu

Vuorikeskuksen asukkaat, joilla on ateriapalvelua, saavat aterian jäähdytettynä kotiin. Päivätoimintaan osallistuvat ikäihmiset maksavat päivätoiminnasta, joka sisältää lounaan. Päivätoiminnan puolipäivähinta on 11,50 € sisältäen lounaan ja koko päivä 23 € sisältäen lounaan. Vuorikeskuksen asukkailla on vapaa mahdollisuus käyttää Vuorikodin lounasravintolaa. Asiakkaat, jotka saavat ateriapalvelun tai lounaan Vaasan päivätoiminnan yhteydessä, tuotetaan lounas hyvinvointialueen oman inhouse-yhtiön

toimesta. Asiakkaalla voi valita hyvinvointialueen tuottaman ateriapalvelun tai ostaa ateriapalvelun yksityiseltä palveluntuottajalta.

Lopuksi

Vastauksena sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen voidaan todeta, että toiminta Vuorikodissa/Vuorikeskuksessa on erinomainen tapa järjestää palvelut kaupungin ja hyvinvointialueen rajapinnassa. Hyvinvointialueen tuottama ja kustantama kotihoito myönnetään yksilöllisiin tarpeisiin ja tueksi toimii Helppari-Hjälpare toiminta saman katon alla. Helpparien maksuttomat palvelut laajentavat asukkaiden mahdollisuutta saada monipuolisia ja vaihtoehtoisia palveluja hyvinvoinnin edistämiseksi. Asukkaiden erilaisiin tarpeisiin vastaamiseksi on tärkeää, että on monenlaisia vaihtoehtoisia tapoja järjestää palveluja niin kotona kuin kodin ulkopuolellakin.

Vuorikodin/Vuorikeskuksen toiminta on edelläkävijä ja voi toimia esimerkkinä rajapintatyön kehittämisestä myös muille kunnille. Senioriasunnot kuten Vuorikoti ovat tärkeä osa monipuolisia tarjottavia asumispalveluita ikääntyville. Senioriasuntojen muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi ei ratkaise ikäystävällisten asumismuotojen tarvetta Vaasan alueella. Senioriasumiseen asiakkaat voivat ostaa tarvittavia palveluita, kuten siivous, ruoka ym. palveluita samoin kuin yhteisöllisessä asumisessakin. Palveluntuottajien on mahdollista tarjota palveluita Vuorikodin asukkaille.

Yhteisöllisen asumisen lisääntyminen hyvinvointialueen vastuulla olevana palveluna ei poista tarvetta kuntien ja kaupungin tarjoamille ikäystävällisille asunnoille kuten senioriasunnoille.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa täydennetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 61

ÖVPH/1115/00.02.04.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi
Pellfolk Tony

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto hyväksyy yllä olevan täydennetyn selonteon vastauksena valtuustoaloitteeseen, sekä ehdottaa, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

- Liite 17 Aloite; Vuorikodin Vuorikeskuksen muuttaminen yhteisölliseksi asumiseksi,
Miettinen 09122024

Vastaus aloitteeseen; maksuton sairaanhoito raskauden yhteydessä; A Salminen ym.

Aluehallitus 25.08.2025 § 154

Valmistelija Sjöström Pia-Maria

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Perussuomalaisten valtuustoryhmä on jättänyt 10.2.2025 valtuustoaloitteen raskauteen liittyvien hoitojen ja palvelujen potilasmaksujen poistamisesta. Ryhmä perustelee aloitetta sillä, että syntyvyys laskee Suomessa ja että hyvinvointialueella ei ole paljon mahdollisuuksia vaikuttaa asiaan, mutta on mahdollista vahvistaa lapsiperheiden palveluja ja lisätä taloudellista tukea perheille.

Sosiaali- ja terveysministeriö julkaisi vuonna 2024 selvityksen syntyvyyden laskun pysäyttämistä. Siitä ilmenee, että taloudellinen tuki, palvelujen saatavuus ja turvallinen elämäntilanne ovat tärkeitä tekijöitä, jotka vaikuttavat halukkuuteen hankkia lapsia, ja vaikka ilmaisten sairaanhoitokäyntien ja syntyvyyden lisääntymisen välillä ei ole suoranaista kausaaliyhteyttä, osoittaa selvitys, että helposti saavutettavat ja maksuttomat palvelut voivat osaltaan madaltaa kynnystä perheen perustamiselle.

Nykytilanteessa äitiysneuvolakäynnit, äitiyspoliklinikalla tehtävät seulontaultraäänitutkimukset mukaan lukien, ovat asiakkaalle maksuttomia. Erikoissairaanhoidon äitiyspoliklinikkakäynneistä peritään potilasmaksu, joka on 66,70 €/käynti, hoitopäivästä synnytysosastolla peritään 66,90 €:n potilasmaksu, perhehuoneessa mukana oleva kumppani maksaa 30 €/vrk. Hyvinvointialueen tulot tästä ovat yhteensä n. 400 000 €/vuosi.

Hyvinvointialueella on edelleenkin tarve tasapainottaa talouttaan, ja jos asiakasmaksut vähenevät, on tätä kompensoitava vähentämällä kustannuksia tai lisäämällä tuloja jollakin hyvinvointialueen toimialalla. Toisaalta asukasluku sekä lasten ja nuorten osuus vaikuttavat hyvinvointialueen rahoitukseen. Synnytysten ja niihin liittyvien erikoissairaanhoidon käyntien osalta n. 30 % hyvinvointialueen naisista valitsee synnytyspaikaksi Kokkolan keskussairaalan, lähinnä etäisyyssyistä. Näissä tapauksissa hyvinvointialueelta laskutetaan 2955-6415 €/synnytys. On epätodennäköistä, että raskauteen tai synnytykseen liittyvän hoidon ilmaisuus Pohjanmaan hyvinvointialueella vaikuttaisi suuresti potilasvirtoihin synnytysten osalta; äitiyspoliklinikan käyttö voisi mahdollisesti lisääntyä hieman.

Raskauteen ja synnytykseen liittyvien käyntien potilasmaksujen poistamisen vaikutuksista on vaikea tehdä kokonaisanalyysiä. Syntyvyyden laskun vuoksi on kuitenkin syytä pyrkiä toteuttamaan toimenpiteitä, jotka helpottavat lasten hankkimista suunnittelevien perheiden tilannetta. Raskauteen liittyvien käyntien ja hoitopäivien maksuttomuudesta johtuvasta tulonmenetyksestä huolimatta tämä saattaa olla kokeilemisen arvoista, ja asia voidaan ottaa huomioon vuoden 2026 talousarviossa.

Sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet Sjöström Pia-Maria

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus esittää valtuustolle, että aloite on täten loppuunkäsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 62

ÖVPH/1260/00.02.00/2025

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 18 58. Potilasmaksun omavastuun poisto raskauteen liittyvistä kustannuksista

Vastaus valtuustaloitteeseen; Sallitaan kaikille hammaslääkäreille osa-aikatyö, Kaunismäki ym

Aluehallitus 15.09.2025 § 180

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Aluevaltuutettu (v 2024 vara-aluevaltuutettu) Toni Kaunismäki, ym. ovat tehneet 10.6.2024 valtuustaloitteen osa-aika työn sallimisesta kaikille hammaslääkäreille. Liitteenä olevassa aloitteessa esitetään, että osa-aika työn salliminen on ”yksi konkreettinen askel hammaslääkärien rekrytointiongelmien ratkaisemiseksi”.

Johtavan hammaslääkärin Hanna Kangasmaan selvityksen mukaan nykykäytäntö Pohjanmaan hyvinvointialueella on, että vakituksessa työsuhteessa olevat hammaslääkärit tekevät pääosin kokoaikaista työviikkoa (38t 15min). Osa-aikainen työ on tällä hetkellä ollut mahdollista niille pienten lasten vanhemmille, joilla siihen on lakisääteinen mahdollisuus. Osittainen hoitovapaa (80% työaika) on ollut mahdollinen lapsen perusopetuksen toisen lukuvuoden loppuun asti. Lisäksi osa-aikainen työ on vakinaisessa työsuhteessa tai virassa ollut sallittua, jos toinen työpaikka on ollut jokin julkinen taho (yliopistosairaala, YTHS tai vankiterveydenhuolto). Myös jaksamissyistä on voinut osa-aikatyötä tehdä yksilöllisen arvion mukaisesti. Määräaikaisissa työsuhteissa on ollut mahdollista tehdä sellaista viikkotuntimäärää, kun se toimintaan on ollut mahdollinen sovitaa.

Nykyinen perushoidon kiireettömän hoidon tilanne määrittelee sen, että hyvinvointialueella ei voida mahdollistaa osa-aika työtä laajemmin. Osassa hyvinvointialuetta ollaan kaukana hoitotakuun (6kk) velvoitteista. Suurien säästövelvoitteiden alla ei ole mitään mahdollisuutta korvata osa-aika työn tuloksena jääviä työpäiviä vuokratyövoimalla. Henkilöstövuokraukseen ei juurikaan ole määrärahoja käytettävissä (käytetään erikoishammaslääkäreiden vuokraukseen). Lakisääteiset velvollisuudet koskettavat myös erikoishammaslääkärille pääsyä. Osa-aikatyön salliminen vakinaisille perustyon hammaslääkäreille todennäköisesti kasvattaisi jo kestäättömän pitkään kiireettömän hoidon jonoa.

Suun terveydenhuollossa työskentely on hammaslääkärin ja hammashoitajan parityötä. Hammaslääkäri sitoo aina myös yhden hoitajan työpanoksen. Kokonaiskuvio on vaikea rakentaa, jos työviikot ovat erilaisia. Monesti työntekijöiden toivovat tiettyjä (ti-to) viikonpäiviä. Tällöin hammashoidon työhuoneiden käyttöaste on muina päivinä tehotonta. Arkipäivystys-, koululais- ja jonopuolus- vastuut on mahdoton jakaa tasapuolisesti, kun tekijöitä ei koko viikolle ole. Koska velvoitteet arkipäivystyksen sekä lasten ja nuorten tarkastusten sekä hoidon osalta ovat päivittäin työllistäviä, joutuvat hammaslääkärit näiden työvelvoitteiden edessä myös hyvin eriarvoiseen asemaan. Jos on tehty osa-aikatyötä, ei ole voitu osallistua jononpurkutyöhön, jota lisätyönä iltaisin ja viikonloppuisin tehdään paikallisen jononpurkusopimuksen mahdollistamana. Jos kaikille sallitaan osa-aikatyö, virka-ajan ulkopuolella tehtävää jononpurkutyötä ei voitaisi enää tehdä.

Osa-aikatyön mahdollistaminen vakinaisessa työsuhteessa oleville ei ratkaisisi kiireettömän hoidon jonotilannetta. Kun kiireettömän hoidon hoitojonot saadaan toivottavasti tulevaisuudessa purettua koko alueella, voidaan perushoidon hammaslääkäreiden osalta hyvinkin harkita osa-aikatyön mahdollisuutta uudestaan. Erikoishoidon hammaslääkäreiden osa-aikatyön osalta käytetään yksilöllistä harkintaa huomioiden kunkin erikoisan sen hetkinen tilanne. Tämän tulee perustua toiminnan tarpeisiin (hoitotakuu) ja huomioida, että uusia erikoishammaslääkäreitä on erittäin vaikea alueelle saada.

Työssä jaksamista ja pitovoimaa voidaan tukea eri tavoin. Hammaslääkäriinjassa on panostettu uusien hammaslääkäreiden perehdytykseen sekä kehitetty ”Ensimmäinen vuosi hammaslääkärinä Pohjanmaan hyvinvointialueella” –ohjelma. Perushoidon

hammaslääkäreille järjestetään kuukausittain konsultaatioamupalaverit erikoissairaanhoidosta. Sisäisiä koulutuspäiviä on järjestetty oman organisaation voimin, siten, että omat erikoishammaslääkärimme ovat luennoineet. Jatkuvasti on mahdollisuus tutustua erikoishoitoon esim. suupoliklinikan ja perusterveydenhuollon erikoishammaslääkäreiden toimintaan. Suupoliklinikan ylihammaslääkärit ovat jalkautuneet hammashoitoloihin pitämään hands' on -koulutuksia. Erikoishammashoidon (perusterveydenhuolto) erikoishammaslääkäreillä on säännöllinen puhelinaika kollegoiden konsultaatioita varten. Työnantaja on kustantanut hammaslääkäreille useita ulkoisia koulutuksia vuoden aikana koulutusrahan puitteissa.

Valtuustoaloitteesta on keskusteltu laajasti hyvinvointialueen johtoryhmässä ja todettu, että hammaslääkäreiden osa-aikatyön mahdollistamiseen liittyvät linjaukset ovat hyvinvointialueen henkilöstöjaostossa tehdyn osa-aikatyötä koskevan nykyisen linjauksen mukaisia. Syksyllä käynnistettävän henkilöstöohjelman päivittämisen yhteydessä tarkastellaan koko organisaation osalta henkilöstöpolitiikkaan liittyen osa-aikaisen työajan käytön mahdollistamista eri tehtävissä.

Sektorijohtaja työikäiset Penttinen Erkki

ehdottaa, että vastauksena valtuustoaloitteeseen hallitus esittää, että suunterveydenhuollon kiireettömän hoidon jonotilanteen vuoksi ei ole mahdollista toteuttaa aloitteessa esitettyä laajaa osa-aikatyön osuuden kasvattamista nykyisestä. Osa-aikatyön mahdollistaminen virka- ja työehtosopimuksen ja lakisääteisiä velvoitteita laajemmin vakinaisessa työsuhteessa oleville ei ratkaisisi kiireettömän hoidon jonotilannetta vaan todennäköisesti kasvattaisi jo pitkää kiireettömän hoidon jonoa.

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 63

ÖVPH/737/00.02.00/2025

Valmistelija Penttinen Erkki

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 359 2922, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että suunterveydenhuollon kiireettömän hoidon jonotilanteen vuoksi ei ole mahdollista toteuttaa aloitteessa esitettyä laajaa osa-aikatyön osuuden kasvattamista nykyisestä. Osa-aikatyön mahdollistaminen virka- ja työehtosopimuksen ja lakisääteisiä velvoitteita laajemmin vakinaisessa työsuhteessa oleville ei ratkaisisi kiireettömän hoidon jonotilannetta vaan todennäköisesti kasvattaisi jo pitkää kiireettömän hoidon jonoa.

Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 19 45. Hammaslääkäreille osa-aikatyö Kaunismäki

Vastaus aloitteeseen kaksikielisyydestä hyvinvointialueen kaikissa kokouksissa, Maria Tolppanen

Aluehallitus 15.09.2025 § 181

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuutettu Maria Tolppanen jätti 20.2.2023 aloitteen siitä, että kaikkien valmistelujen ja liitteiden tulee olla saatavissa kummallakin kansalliskielellä. Jos kokouksessa tulee esille uusia asioita vain toisella kielellä, viranhaltijoiden on käännettävä ne toiselle kansalliskielelle. Kaikki valtuutetut sekä hallituksen, valiokuntien, lautakuntien ja työryhmien jäsenet eivät ole kaksikielisiä, ja siksi on tärkeää, että päättäjät saavat tiedot äidinkielellään, jotta he ymmärtävät, mistä ovat päättämässä.

Kielilaissa säädetään, että kaksikielisen hyvinvointialueen aluevaltuuston ja aluehallituksen kokouskutsut ja pöytäkirjat on laadittava suomen ja ruotsin kielellä. Kaksikielisen hyvinvointialueen ja hyvinvointiyhtymän muiden toimielinten kokouskutsujen ja pöytäkirjojen kielestä päättää hyvinvointialue tai hyvinvointiyhtymä ottaen huomioon, että luottamushenkilöiden mahdollisuus täyttää tehtävänsä turvataan ja hyvinvointialueen asukkaiden tiedonsaantitarpeesta huolehditaan.

Hyvinvointialueen hallintosäännössä on määritelty kaksikielisyyden huomioiminen kokousmenettelyssä. Luku 17 käsittelee valtuuston kokousmenettelyä. Luvussa määrätään, että valtuuston kokouskutsut sekä esityslistat ja niiden liitteet laaditaan ruotsiksi ja suomeksi. Aluevaltuuston kokouksissa on kaksi simultaanitulkkiä, minkä vuoksi valtuuston kokoukset pidetään aina Vaasan keskussairaalan auditoriossa, jonne on asennettu simultaanitulkkauksessa tarvittava tekniikka.

Muiden kokousten kieltä koskevat määräykset sisältyvät hallintosäännön 20. lukuun. Myös muiden toimielinten osalta määrätään, että kokouskutsut ja esityslistat laaditaan ruotsiksi ja suomeksi. Liitteet laaditaan mahdollisuuksien mukaan ruotsiksi ja suomeksi. Tämän johdosta osa kokousaineistosta on joskus saatavilla vain jommallakummalla kansalliskielellä. Organisaation pyrkimyksenä on kuitenkin, että suurin osa liiteaineistosta on saatavilla sekä ruotsiksi että suomeksi.

Asioita esiteltäessä esittelijä selostaa asiaa molemmilla kielillä, käytännössä usein vaihdellen kieltä ruotsin ja suomen välillä esittelyn aikana. Tarvittaessa esittely voidaan myös toistaa toisella kansalliskielellä, jos riskinä on, että joku jäsenistä ei muuten ymmärrä tehtävää esitystä. Viranhaltijat pyrkivät aktiivisesti käyttämään sekä ruotsia että suomea kaikissa esiteltävissä asioissa. Toimiva kaksikielisyyys on tärkeä periaate viranhaltijoille, jotka esittelevät asioita eri kokouksissa.

Jäsenet käyttävät kokouskeskusteluissa omaa äidinkieltään, eikä perinteisen simultaanitulkkauksen järjestämisen arvioida olevan mahdollista muissa kuin valtuuston kokouksissa. Sekä tekninen laitteisto että hyvinvointialueen resurssit asettavat rajoituksia sellaiselle menettelylle. Jäsen voi aina pyytää, että toimielimen puheenjohtaja tekee keskusteluista ja tehdyistä esityksistä yhteenvedon toisella kansalliskielellä.

Aluehallitus tutustui marraskuussa 2023 kansalliskielilautakunnan käsittelyyn, joka koski kaksikielisyyttä hallinnossa, ja päätti tuolloin, että kokousten kaksikielisyyttä kartoitettaisiin luottamushenkilöille lähetettävällä kyselyllä, ja että kukin toimielin ottaa itse kantaa siihen, miten kyseisessä toimielimessä voidaan parantaa kokousten kaksikielisyyttä.

Vaasan yliopisto suoritti syksyllä 2024 hallituksen toimeksiannosta hallituksen ja toimielinten työskentelyn arvioinnin, johon sisältyi kaksikielisyyttä koskeva osio. Kysely lähetettiin yhteensä 163 vastaanottajalle, joista 53 vastasi siihen. Vastausprosentti oli siten 33 %. Vastaajista 23:n äidinkieli oli suomi ja 30:n ruotsi. Sen johdosta todettiin, että tulokset eivät olleet tilastollisesti merkitseviä, mutta niitä voidaan kuitenkin pitää suuntaa

antavina havaintoina. Kieltä koskevassa arvioinnissa nostettiin esiin kaksi mahdollista kehittämiskohdetta: järjestelmällinen tulkkaus kokouksissa ja kielellinen yhdenvertaisuus viestinnässä. Osa vastaajista koki molempien kielten käyttämisen kokouksissa ongelmalliseksi, kun taas muiden mielestä on hyvä, että kaikki voivat käyttää kokouksissa omaa äidinkieltään. Vastaajat kokivat kuitenkin, että molemmat kielet huomioidaan varsin tasavertaisesti sekä suullisessa että kirjallisessa viestinnässä, ja että valtuustoseminaarien tulkkaus on parantunut, mukaan lukien Teamsin kautta pidettävät seminaarit. Hallitus tutustui arviointiin vuoden 2025 alussa, mutta ei tehnyt sen perusteella toimenpidepäätöksiä.

Jos toimielimen kokouksessa on simultaanitulkkaus, tulee kokouspaikkana käytännössä olla valtuuston auditorio. Auditorio on usein varattu eri koulutustilaisuuksia varten, koska se on ainoa tila, johon mahtuu suurempi yleisö. Simultaanitulkkauksessa käytetään kahta tulkkia, mikä maksaa noin 250-300 euroa tunnissa. Sen vuoksi perinteisen simultaanitulkkauksen käyttämistä muissa kuin valtuuston kokouksissa ei pidetä realistisena.

Saattaisi kuitenkin olla kiinnostavaa selvittää, olisiko mahdollista hyödyntää jonkinlaista tekoälyratkaisua epävirallisen simultaanitulkkauksen hankkimiseksi niille, jotka tarvitsevat sitä eri kokouksissa ja seminaareissa. On tietenkin myös otettava huomioon, että kokoukset ja niissä käytävät keskustelut eivät ole julkisia. Tällä hetkellä ei ole tiedossa, onko toimivia ratkaisuja saatavilla, mutta sitä voidaan tarvittaessa selvittää tarkemmin kehittämishankkeena vuoden 2026 aikana.

Poliittiseen päätöksentekoon liittyvien asiakirjojen kääntämisessä Pohjanmaan hyvinvointialue on selvästi edellä muita kaksikielisiä hyvinvointialueita, eikä siltä osin ehdoteta muutoksia hallintosääntöön eikä hyvinvointialueen nykyiseen käytäntöön.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 64

ÖVPH/5436/00.02.00/2025

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Liitteet

Liite 20 21. Valtuustoaloite kaksikielisyydestä kaikissa organisaation kokouksissa

Vastaus valtuustoaloitteeseen; Millainen on toimiva ikäihmisten hoitoketju tulevaisuudessa, G Jusslin

Aluehallitus 15.09.2025 § 182

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Gunilla Juslin (RKP) ym. ovat jättäneet valtuustoaloitteen 9.12.2024 otsikolla; Millainen on ikäihmisten toimiva palveluketju tulevaisuudessa? Aloite koskee ikäihmisten eri palveluita ja palveluverkkoa sekä pohtii päättäjien ja virkamiesten tekemiä päätöksiä ja niiden kestävyyttä turvaamaan palvelut sekä maaseudun että kaupunkien asukkaille. Aloitteen laatijat haluavat vastauksia kysymyksiin, joiden vastaukset selventäisivät asukkaillemme suunniteltuja palveluita.

Taustaa palveluiden kehittämisestä raskaista kevyempiin palveluihin

Yksi tärkeimmistä tavoitteista ikäihmisten palveluiden kehittämisessä on ollut painopisteen siirtäminen raskaammista palveluista kevyempiin. Pohjanmaan palvelurakenne on painottunut enemmän raskaampiin palveluihin. Viime vuosien aikana on kehitetty kevyempiä palveluita ja erityisesti kotiin vietäviä palveluita. Toimintakykyä tukemalla ja parantamalla on mahdollista siirtää raskaampien palveluiden tarvetta myöhemmäksi.

Kansallinen tavoite on, että iäkäs ihminen voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, jopa elämänsä loppuun saakka. Kun ihminen tarvitsee hoivaa ja huolenpitoa, hän saa sen kotonaan tai kodinomaisessa asuinympäristössä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut laatusuosituksen aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palveluiden turvaamiseksi 2024-2027. Laatusuosituksen keskeiset sisällöt ovat iäkkäiden aktiivisuuden, työurien ja toimintakyvyn edistäminen, vapaaehtoistoimintaan osallistuminen, teknologian hyödyntäminen hyvinvoinnin edistäjänä, asuminen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyys, palvelujen toteuttaminen kestäväällä tavalla, laatuindikaattorit laadun ja vaikuttavuuden seurannassa sekä skenaariolaskelmat ennakoidun asiakasmäärän mukaan.

Alla olevat kysymykset ovat aloitteesta ja vastaukset kysymyksiin löytyvät alla olevasta tekstistä.

Mitä panostuksia on tehty kotikuntoutukseen, ja toimiiko se koko hyvinvointialueella?

Hyvinvointialueiden aloittaessa kotikuntoutusta tarjottiin Pietarsaarta lukuun ottamatta vain kotihoidon asiakkaille. Kuntien osoittamat resurssit vaihtelivat kuntien välillä eikä kaikissa kunnissa ollut fysio- ja toimintaterapeutteja toteuttamassa kotikuntoutusta. Ikääntyneiden ryhmätoiminta oli lakkautettu korona-aikana Vaasaa lukuun ottamatta kaikissa kunnissa.

Hyvinvointialueen aloittaessa kotikuntoutus mahdollistui kaikille ikääntyneille henkilöille riippumatta heidän muista palveluista. Palvelulle määriteltiin koko alueelle yhteiset kriteerit. Jokaisessa kunnassa toimii nyt myös toiminta- ja fysioterapeutteja tukemassa hoitajia. Kotikuntoutuksen resursseja on jaettu siten, että ne jakautuvat tasaisesti koko alueelle. Uusi potilastietojärjestelmä mahdollistaa myös resurssien sujuvan käytön yli kuntarajojen.

Etäkuntoutusta on aloitettu viidessä kunnassa ja sitä tullaan laajennetaan koko alueelle. Sen avulla voidaan tarjota enemmän kuntoutuskäyntejä välimatkoista huolimatta. Yhteistyötä sote-keskusten ja sairaaloiden osastojen kanssa on kehitetty palveluketjujen sujuvoittamiseksi.

Vuonna 2024 aloitettiin tehostettu kotikuntoutus –toimintaa on Vaasassa ja Pietarsaareissa. Vaasan kotihoidon alaisuudessa oleva kotiuttamistiimi siirrettiin kotikuntoutuksen tulossyksikköön ja lisäksi Pietarsaareen perustettiin oma tiimi. Osana tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa saatiin tehostettuun kotikuntoutukseen 9 uutta toimea ja kotiuttamistiimin resurssit siirrettiin tehostettuun kotikuntoutukseen. Tehostettu kotikuntoutus mahdollistaa aikaisemman kotiutumisen sairaalasta. Sen avulla saadaan hoidollinen apu heille, joilla ei ole kotihoitoa sekä riittävät kuntoutusresurssit. Tehostetun kotikuntoutuksen avulla ikääntyneiden toimintakyky paranee niin, että heidän palveluntarpeensa pienenee ja suuri osa heistä pärjää jatkossakin ilman kotihoitoa.

Toimintakykyä tukevaan ryhmätoimintaan on luotu alueelliset kriteerit. Ikääntyneille tarjotaan ryhmiä sekä sote-keskusten fysioterapiassa että kotikuntoutuksen henkilöstön toimesta. Vaasassa on henkilöstöä, jotka ohjaavat toimintakykyä tukevia ryhmiä Vuorikeskuksen kuntosalilla. Muissa kunnissa ryhmiä perustetaan tarvittaessa. Ryhmätoimintaa järjestetään monipuolisesti myös kuntien ja 3. sektorin toimesta. Hyvinvointialue vastaa ryhmistä, joihin heikentyneen toimintakyvyn omaavat voivat osallistua.

Mitä kautta potilaat etsivät asumispaikkoja, kenen vastuulla asumispaikan hakeminen on ja onko tämä prosessi ajallisesti yhdenvertainen hyvinvointialueella?

Pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista hakevat pääsääntöisesti omainen tai edunvalvoja. Myös sosiaalityöntekijä voi toimia vireille laittajana, kunnes edunvalvonta on vahvistettu. Asiakas hakee harvoin itsenäisesti ympärivuorokautista palveluasumista.

Ympärivuorokautiset palveluasumisen hakemukset käsitellään ja päätetään alueen kolmessa SAS-pisteessä (pohjoinen, keskinen, eteläinen). Työryhmissä toimitaan yhteisten palvelukriteerien pohjalta. Kokoukset pidetään 1-2 viikon välein. Palvelu tulee lain mukaan järjestää 3 kk:n kuluessa vireille tulosta.

Palvelun saatavuudessa on eriarvoisuutta alueellisesti. Esimerkiksi ajalla 1.10.2024-31.3.2025 yli 3 kk:ta palveluasumispaikkaa odottaneita on ollut 78 asiakasta. Näistä 78 asiakkaasta 46 asiakasta on ollut Vaasan alueelta. Tämä on noin 25 %:ia tarkasteluajanjakson hakemusten kokonaismäärästä.

Ovatko aiemmin kuntien ylläpitämät yleislääketieteen osastot perusterveydenhuoltoa vai sairaalapalveluja? Mikä on oikein lain mukaan?

Hyvinvointialueellamme yleislääketieteen osastopaikat ovat olleet osa sairaalapalveluiden toimialan tulosaluetta alusta lähtien. Näiden osastojen pitäminen organisatorisesti saman katon alla päivystys- ja erikoissairaanhoidon osastojen sekä kotisairaalan kanssa on koettu vahvuutena potilasvirtojen hallinnassa. Yleislääketieteen paikkojen osalta useat hyvinvointialueet ovat siirtyneet järjestämään yleislääketieteen osastopaikat akuuttipaikkoina ja arviointi- ja kuntoutuspaikkoina. Pohjanmaan hyvinvointialueella arviointi- ja aktivointiosastot sijaitsevat Maalahdessa, Mustasaaressa, Uudessakaarlepyyssä ja Pietarsaaressa. Akuutit yleislääketieteen osastot sijaitsevat Pietarsaaressa, Vaasassa ja Närpiössä.

Yleislääketieteen osastohoito sekä akuutti että arviointi- ja aktivointiosastoilla järjestetään Pohjanmaan hyvinvointialueella terveydenhuoltolain alaisena toimintana.

Millä osastohoito korvataan, kun osastoja ja asumisyksiköitä suljetaan ilman, että näiden alueiden kotihoidolle on annettu lisäresursseja?

Erilaisia palveluita kotiutumisen ja kotona asumisen tueksi on kehitetty ja niitä on enemmän kuin ennen hyvinvointialuetta. Kotiutettavat potilaat, jotka tarvitsevat hoivaa, hoitoa, tukea, voivat saada palvelua kotisairaala, kotihoidosta, kotikuntoutuksesta ja tehostetusta kotikuntoutuksesta. Lisäksi on kehitetty Lisa (liikkuva sairaala) palvelua alueellamme.

Tehostetun kotikuntoutuksen resursseja on vahvistettu entisestään Vaasan alueella, missä on eniten ollut palveluasumisen jonottajia yleislääketieteen osastoilla. Vuoden 2025 Strategisen teeman kehitystyössä on käyty koko 24/7 palveluiden palveluketjua läpi ikäihmisten osalta. Toimialojen kanssa yhteistyössä on huomioitu kehittämiskohteet. Tärkeää on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen 24/7 palveluissa sekä kotiuttamisen tukeminen erityisesti tehostettua kotikuntoutusta vahvistaen ja kaikkien palveluiden yhteistyötä parantaen. Pilotti aloitetaan Vaasassa syyskuun alusta lähtien ja seurataan kehittämistoimenpiteiden vaikutusta.

Osastosulkujen jälkeen kotihoitoon on panostettu. Hankerahaa on saatu uusia toimia varten ja etäpalveluihin on panostettu Prima Botnia hankkeen kautta. Kiuru-rahaa on kotioidon etäpalveluiden kehittämiseen osoitettu noin 1,1 miljoonaa. Prima Botnia – hankkeessa ikäihmisten työ paketin talousarvio ajalle 2023-2025 on noin 1 milj. Sisältäen kotioidon sekä omais- ja perhehoidon.

Lisäksi on pyritty varmistamaan, että oikea asiakas on oikeassa paikassa. Kotioidon kriteerit on yhtenäistetty. Palveluohjauksen ja kotioidon henkilöstön kanssa käydään jatkuvaa keskustelua asiakkaiden palveluiden järjestämisestä. Kotihoitoa on myös kehitetty kustannustehokkaammaksi yhteisen toiminnanohjauksen avulla. Valtakunnallisen tavoitteen mukaan pyritään henkilöstön työaikaa välittömään asiakastyöhön kasvattamaan.

Onko ympärivuorokautisen palveluasumisen vähentäminen realistista?

Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja on vähennetty ja kriteerit palvelun saamiseksi on yhtenäistetty koko alueen osalta. Ympärivuorokautisen palveluasumipaikkojen vähentäminen on edellyttänyt rinnalla myös muiden palveluiden kehittämistä. Kotioidossa on kehitetty etäpalveluita mm. Osakäynneistä voidaan korvata etäkäynteinä, lääkerobotit, sähkölukot. Edellisissä kysymyksissä on kuvattu eri palveluita, mitä hyvinvointialueella on kehitetty.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kotona asuvien määrä vuonna 2024 oli 92,1 %:ia ja tavoitteena vuodelle 2025 on nostaa %-osuutta 93 %:iin. Koko maan % osuus vuonna 2024 oli 93,1 %:ia.

Voimmeko löytää sopimusten kautta enemmän yhteistyötä muiden sairaaloiden kanssa

Erikoissairaanhoidossa?

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävistä voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman hyvinvointialueen järjestettäväksi, jos se on välttämätöntä palvelujen tai muiden toimenpiteiden saatavuuden, laadun tai asiakkaiden oikeuksien varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi. Suurempiin kokonaisuuksiin koottavista tehtävistä ja niihin liittyvästä työnjaosta säädetään erikseen. (Luku 2 Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestäminen 9 §.

Hyvinvointialueet ja Pohjanmaan hyvinvointialueen toimialat ovat tarpeen mukaan tehneet yhteistyösopimuksia eri palveluiden osalta. Pohjanmaan hyvinvointialue kuuluu Turun yliopistollisen sairaalan yhteistyöalueeseen (YTA). Hyvinvointialueet ovat päivittämässä

Yta-sopimusta, jossa on sosiaali- ja terveysministeriön ohjekirjan mukaan sovittava konkreettisemmin hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä ja työnjaosta. Valmistelutyö on meneillään hyvinvointialueiden kesken. Muutokset on saatava valmiiksi kevääseen 2026 mennessä.

Mitä avohoidon muotoja tarjotaan eri alueilla, miten taataan turvallinen yöhoito?

Kotisairaala tarjoaa palveluja koko alueellamme, ja nämä järjestetään omana toimintana lukuun ottamatta Kristiinankaupunkia, missä palvelu ostetaan Pihlajalinnalta. Kotisairaala on avoinna klo 7–22 koko alueella, paitsi keskisellä alueella toiminta on ympärivuorokauden, koska väestömäärä on muuta aluetta suurempi. Potilaan kotiuttaminen kotisairaalan turvin edellyttää, että potilas pärjää itsenäisesti tai avun turvin (jonka tarjoaa joku muu kuin kotisairaala) käyntien välillä. Kotisairaala tarjoaa vaativampaa hoitoa, kuten suonensisäisiä hoitoja, ja nämä voidaan yleensä suunnitella niin, että lääkitys annetaan aamu- ja iltavuorojen aikana.

Kotihoidossa yövuoron toiminnan tarkastelu on käynnissä. Yöhenkilöstön resurssit tarkistetaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja liikkumiseen vaikuttaa myös maantieteellinen alue. Asiakaskäynnit suoritetaan tarvittaessa pareittain ja lisäksi asiakkaille voidaan myöntää tukipalveluna turvapuhelin. Kotihoidon asiakas on asiakas, joka pärjää käyntien välit itsenäisesti tai omaisen tai tukihenkilön avulla (kriteerit). Kotihoito suorittaa myös tehtävän 823- mukaiset nostot ja turvakäynnit asiakkaille, joilla ei ole kotihoitoa myönnetty, myös yöaikaan.

Toimivatko kotihoito ja kotisairaala ympäri vuorokauden kaikilla alueilla?

Kotihoito, joka sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon toimii lakisääteisesti ja asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokauden koko Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Kotisairaala on avoinna koko alueella klo 7–22, lukuun ottamatta keskistä aluetta, missä väestömäärä on suurin ja toiminta on avoinna ympäri vuorokauden.

Mitä palvelua 116 117 tarjoaa asukkaille, ja taataanko sen palvelu sekä suomeksi että ruotsiksi ja mieluusti myös englanniksi kaikkina vuorokaudenaikoina?

Päivystysavun numeroon 116117 tulisi soittaa ennen päivystykseen hakeutumista. Päivystysavussa terveydenhuollon ammattilaiset kertovat, vaatiiko tilanne käynnin päivystyksessä. Mikäli tilanteeseen riittää itsehoito, annetaan asiakkaalle itsehoito-ohjeet.

Palvelu on käytössä kaikkialla Suomessa, lukuun ottamatta Ahvenanmaata. Puhelu on maksuton. Ulkomaisesta liittymästä soitettaessa operaattori saattaa periä puhelusta maksun. (<https://116117.fi/fi>) Numerosta saa apua molemmilla kotimaisilla kielillä ja englanniksi 24/7.

Päivystysavun palvelu tuotetaan ostopalveluna ja palvelu kuuluu sairaalapalveluiden toimialalle.

Mikä on liikkuvan sairaalan (Lisa) rooli, ja mistä lähtien se toimii ympärivuorokauden kaikilla alueilla?

Lisa liikkuvan sairaalan tarkoitus on viedä päivystyksellistä osaamista asiakkaan kotiin ja näin vähentää mm. ikäihmisten tarvetta hakeutua päivystykseen sellaisen hoidon tarpeen vuoksi, mikä voidaan hoitaa asiakkaan kotona.

Lisa toimintaa kehitetään jatkuvasti, että pystytään yhä moniammatillisemmin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin. Esimerkkinä nyt tuleva yhteistyö kotikuntoutuksen ja Lisan kanssa. Jatkossa suunnitteilla on kehittää mielenterveyspotilaiden ja Lisan yhteistyön mahdollisuuksia.

Toimintaan sisältyy myös esihoidon kiireettömiä tehtäviä ja puhelimesta tehtävä hoidontarpeen arviointi ennen ambulanssin lähettämistä kohteeseen. Tämän toiminnan avulla olemme pystyneet vähentämään n.40 %:ia ambulanssin lähettämistä kohteisiin. Asiakkaita on pystytty auttamaan puhelimitse annettavalla hoidon ohjeistuksilla ja tai ohjaamalla asiakas oikeaan palveluyksikköön, mikä ei aina ole yhteispäivystys.

Ensihoidon toteuttama hoidon tarpeen arviointi toteutuu koko hyvinvointialueella 24/7. Toimintaa suunnitellaan tarvelähtöisesti ja välttämättä tarvetta 24/7 Lisa-toiminnalle ei ole koko alueella. Toimintaa on testattu Pohjoisessa ja tarve on ollut vähäistä yöaikaan.

Seuraamme tilannetta ja tarpeen muuttuessa tilanteeseen reagoidaan, niin että toiminta vastaa tarvetta.

Seniorineuvolan kehittäminen

Aloitteessa nostetaan esiin ennaltaehkäisevistä palveluista seniorineuvolaan ja seniorilinjaan panostaminen, jotka koetaan hyvänä panostuksena. Aloitteessa toivotaan, että 70 vuotta täyttäneet ikäihmiset saisivat säännöllisesti henkilökohtaisen kutsun fyysiselle vastaanottokäynnille. Vastaavasta asiasta on myös vanhusneuvosto tehnyt aloitteen, joka on käsitelty hallituksen kokouksessa.

Pohjanmaan hyvinvointialueen sote-keskuksen seniorineuvolan tämänhetkinen toimintamalli ei ole vielä valmis ja lopullinen. Seniorineuvola on otettu käyttöön vuoden 2024 aikana ja toimintaa kehitetään. Tällä hetkellä toimintamallissa korostuu vahvasti ennaltaehkäisevä näkökulma. Toimintamallin muutos, missä palvelut kohdistettaisiin 70-ikävuodesta säännöllisesti henkilökohtaisiin vastaanottokäynteihin, tarkoittaisi sitä, että henkilöstöresurssien näkökulmasta resurssit kohdistuisivat täysin tiettyjen ikäryhmien yksilökäynteihin. Tällöin resursseja ei voitaisi kohdistaa riittävän ennaltaehkäisevästi ja tarpeen mukaisesti. Nykyisen toimintamallin vaikuttavuutta pitää arvioida. Uudelle toimintamallille pitää kuitenkin antaa aikaa tulla tutuksi asiakkaiden ja työntekijöiden keskuudessa, jotta asiakkaat ohjautuvat palvelun piiriin.

Lopuksi

Palvelurakennetta on muutettu raskaammista palveluista kevyempiin palveluihin. Panostusta on kohdistettu kotona annettaviin palveluihin ja etäpalveluiden vahvistamiseen.

Väestön ikääntyminen ja ikääntyvän väestön määrän kasvu luo haastetta, kun samaan aikaan kymmenen seuraavan(10) vuoden aikana eri ammattiryhmien sote-henkilöstöstä tulee vähenemään Pohjanmaan hyvinvointialueella noin 20 %:ia.

Palvelurakenteen muutosten vaikutuksia seurataan palveluiden sujuvuuden näkökulmasta sekä lakisääteisten määräaikaisten puitteissa.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 65

ÖVPH/750/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Valtuutettu Gunilla Jusslin ehdotti, että asia palautetaan, jotta yhdessä hyvinvointialueen eri asiantuntijatoimijoiden kanssa voidaan selvittää tarkemmin, miltä ikäihmisten toimiva hoitoketju voisi kokonaisuudessaan näyttää tulevaisuudessa. Palautusehdotusta kannattivat valtuutetut Moisio, Bystedt ja Miettinen. Valtuusto palautti asian yksimielisesti.

Jakelu

Liitteet

Liite 21 54. Toimiva ikäihmisten hoitoketju Jusslin 9122024

Kevään 2026 kokouspäivämäärät

Aluehallitus 15.09.2025 § 183

Valmistelija Kinnunen Marina
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1808, etunimi.sukunimi@ovph.fi
Hallitukselle ehdotetaan seuraavat kokousajat keväälle 2026:

Tilannekuva	13.01.2026 klo 14.00 – 16.00
Kokous	19.01.2026 klo 9.00 – 14.00
Tilannekuva	05.02.2026 klo 14.00 – 16.00
Kokous	16.02.2026 klo 9.00 – 14.00
Tilannekuva	05.03.2026 klo 14.00 – 16.00
Kokous	24.03.2026 klo 9.00 – 14.00
Tilannekuva	02.04.2026 klo 14.00 – 16.00
Kokous	13.04.2026 klo 9.00 – 14.00
Miten Pohjanmaa voi-päivä	14.04.2026
Tilannekuva	04.05.2026 klo 14.00 – 16.00
Kokous	11.05.2026 klo 9.00 – 14.00
Kokous	01.06.2026 klo 9.00 – 14.00
Tilannekuva	11.06.2026 klo 14.00 – 16.00

Valtuustolle ehdotetaan seuraavat kokousajat 2026:

Kokous	30.03.2026 klo 9.00 – 14.00
Miten Pohjanmaa voi-päivä	14.04.2026
Kokous	08.06.2026 klo 9.00 – 14.00

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää hyväksyä ehdotetut päivämäärät ja antaa päivämäärät valtuustolle tiedoksi.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin. Valtuusto vahvistaa kokouksensa ajankohdat 6.10. pidettävässä kokouksessa.

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 66

ÖVPH/5594/00.02.01/2025

Valmistelija Kinnunen Marina
Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1808, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että aluevaltuusto merkitsee hallituksen kokouspäivämäärät tiedoksi, sekä hyväksyy aluevaltuustolle ehdotetut kokouspäivämäärät.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin. Merkittiin tiedoksi, että valtuustolle pidetään seminaari 10.11.2025 klo 17.

Jakelu

Kysymyksiä, aloitteita ja ilmoituksia

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 67

Mahdolliset kysymykset, aloitteet ja ilmoitukset.

Päätös:

Aluevaltuuston kokouksessa jätettiin seuraavat aloitteet:

1. Aloite vaihdevuosineuvonnasta ja työelämän vaihdevuosimyönteisyydestä, Sari Somppi ym.
2. Aloite keskenmenoon liittyvän hoidon ja neuvonnan parantamisesta, Rebecca Åkers ym.
3. Aloite tekoälyn käyttämisestä sosiaali- ja terveydenhuollon tehostamiseksi, Ramieza Mahdi ym.
4. Aloite asiakaspalautteen keräämisen kehittämisestä kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi, Teemu Knuutti ym.
5. Aloite musiikkikassien käyttöönotosta matalan kynnyksen musiikkihetkien järjestämiseksi vanhuksille, Lotta Alhonnoro.
6. Aloite henkilöstöresurssien käytön tehostamisesta hyvinvointialueella, Åsa Stenbacka ym.
- 7 Aloite maksuhojennusten aktiivisesta tiedottamisesta ja harkinnasta maksujen perinnässä, Harri Moisio ja Lisen Ede
- 8 Aloite HYTE-kertoimen avaamisesta, Harri Moisio ja Lisen Ede
- 9 Aloite sosiaalisen raportoinnin käyttöönotosta, Harri Moisio ja Lisen Ede

Aluevaltuusto tutustui aloitteisiin ja lähetti ne hallitukselle jatkovalmistelua varten.

Liitteet

Liite 22	1 Motion om klimakterierådgivning och arbetslivets klimakterievänlighet, Sari Somppi
Liite 23	2 Förbättra vården och rådgivningen vid missfall_Parantaa keskenmenoihin liittyvää hoitoa ja neuvontaa
Liite 24	3 Användning av Artificiell intelligens för att effektivera social- och hälsovården; Ramieza Mahdi
Liite 25	4 Asiakaspalautteen keräämisen kehittäminen kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi
Liite 26	5 Valtuustoaloite musiikkikassien käyttöönotosta matalan kynnyksen musiikkihetkien järjestämiseksi vanhuksille
Liite 27	6 Effektivare användning av personalresurser inom välfärdsområdet
Liite 28	7 Maksuhojennusten aktiivinen tiedottaminen ja harkintaa maksujen perintään
Liite 29	8 HYTE-kertoimen avaaminen
Liite 30	9 Sosiaalinen raportointi - menetelmän käyttöönotto

Kokouksen päättäminen

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 68

Kokouksen päättäminen.

Päätös:

Valtuuston puheenjohtaja Kim Berg päätti kokouksen klo 13.27.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 51, § 52, § 54, § 56, § 59, § 60, § 61, § 62, § 63, § 64, § 65, § 67, § 68

Muutoksenhakukielto

Edellä mainituista päätöksistä ei saa tehdä lain hyvinvointialueesta 141 § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 53, § 55, § 57, § 58, § 66

Aluevalitusosoitus

Aluevaltuuston päätökseen, hyvinvointiyhtymän yhtymävaltuuston ja yhtymäkokouksen päätökseen sekä aluehallituksen ja lautakunnan tai johtokunnan ja viranhaltijan oikaisuvaatimukseen antamaan päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella hallinto-oikeudelta (611/2021 140 §).

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen, tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen ja aluevalituksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen kuitenkin hakea muutosta aluevalituksin myös se, jolla on 1 tai 2 momentin nojalla oikeus tehdä aluevalitus. (611/2021 142 §)

Valitusaika

Aluevalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua tiedoksiantokirjeen lähettämisestä postitse. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialuejäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen:

Valitus tehdään Vaasan hallinto-oikeudelle.

Valitus voidaan tehdä hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa:

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa
Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4 krs. 65100 Vaasa
Sähköpostiosoite: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinnumero: 029 56 426 11

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy Tuomioistuinlaitoksen sivustolta oikeus.fi/fi tai linkin kautta [Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää:

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2 - 4, 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

Käyntiosoite: Hietalahdenkatu 6, X-talo 1. krs. aukioloaika maanantaista perjantaihin klo 9-15. Puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe)

Pöytäkirja on viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, www.pohjanmaanhyvinvointi.fi